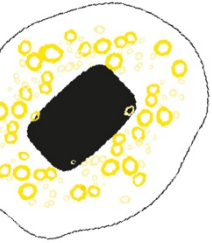

UNIVERSITY OF TWENTE.

Ontrouwe bondgenoten: De steunverlening van overheden aan milities

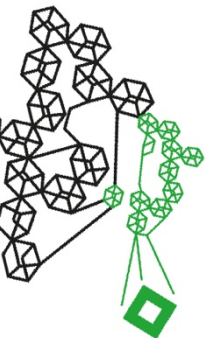
*Een onderzoek naar de (on)betrouwbaarheid van buitenlandse
mogendheden en milities na steunleveringen*

door

Ritchell Cornelus Robertus Konter

2932474

r.c.r.konter@student.utwente.nl

Ingediend ter vervulling van de vereisten voor de graad Master of Science,
programma Public Administration, Universiteit Twente

2023 - 2024

Begeleiders:

Prof. dr. R. Torenvlied

dr. G. Meershoek

Inhoudsopgave

Abstract (English).....	3
Abstract	4
Hoofdstuk 1: Inleiding en probleemstelling	6
<i>1.1 Wat zijn milities?</i>	<i>6</i>
<i>1.2 Hoe gaan overheden om met milities?.....</i>	<i>9</i>
<i>1.3 De ontrouwe bondgenoot</i>	<i>12</i>
<i>1.4 Centrale onderzoeksvraag:</i>	<i>13</i>
<i>1.5 Wetenschappelijke relevantie.....</i>	<i>14</i>
<i>1.6 Maatschappelijke relevantie.....</i>	<i>15</i>
<i>1.7 Leeswijzer.....</i>	<i>16</i>
Hoofdstuk 2. Theoretisch kader	17
<i>2.1 Waarom bieden landen staatssteun aan milities en welke voordelen behalen zij ermee?.....</i>	<i>17</i>
<i>2.2 Welke risico's zijn verbonden aan het leveren van staatssteun aan milities?</i>	<i>18</i>
<i>2.3 Principaal/agent-model</i>	<i>21</i>
Hoofdstuk 3. Methode	27
<i>3.1 Onderzoeksopzet.....</i>	<i>27</i>
<i>3.2 Caseselectie</i>	<i>27</i>
<i>3.3 Data verzameling.....</i>	<i>28</i>
<i>3.4 Data-analyse.....</i>	<i>29</i>
<i>3.5 Beperkingen van het onderzoek</i>	<i>30</i>
Hoofdstuk 4. Analyse.....	32
<i>Casus 1: Taliban</i>	<i>32</i>
<i>Casus 2: FARC</i>	<i>35</i>
<i>Casus 3: Houthi's</i>	<i>38</i>
Hoofdstuk 5. Vergelijking.....	43
Hoofdstuk 6. Conclusie en discussie.....	48
<i>6.1 Beantwoording hoofdvraag.....</i>	<i>48</i>
<i>6.2 Theoretische reflectie.....</i>	<i>49</i>
<i>6.3 Beperkingen en suggesties voor toekomstig onderzoek.....</i>	<i>53</i>
<i>6.4 Beleidsimplicaties</i>	<i>55</i>
Bijlagen	57
Referenties:.....	59

Abstract (English)

This research focuses on the explanation why militias and supporting countries turn away from each other. There are hundreds of militias worldwide that influenced the global security situation and stability. Some militias receive help from foreign powers, after which they secede from each other. The research question is: *How can we explain that militias who receive support from foreign governments, turn against this provider?* Through a multiple case study, this thesis compares three cases of support from foreign governments to militias; United States – Taliban, Soviet Union – FARC and Iran – Houthis. Within these three cases, the core variables; ideological solidarity, ally principle and information asymmetry, are examined how they influenced the relationship between the militias and the governments and how they may have contributed to the turning away of the two actors. This research shows that the militia turning away from a government is related to changing interests, a lack of trust and a change in the balance of power. From a social perspective, this thesis provides insight into the reason why governments still support and use militias. This thesis also provides policy implications that governments should take into account when considering future support for militias.

Abstract

Dit onderzoek richt zich op de verklaring waarom milities en steun verlenende landen zich van elkaar afkeren. Wereldwijd zijn er honderden milities actief die de mondiale veiligheidssituatie en stabiliteit hebben beïnvloed. Enkele milities krijgen hulp vanuit buitenlandse mogendheden, waarna zij zich weer afscheiden van elkaar. De onderzoeksvraag luidt: *Hoe kunnen wij verklaren dat milities die steun krijgen van buitenlandse mogendheden zich keren tegen deze steunverlener?* Middels een multiple casestudy vergelijkt deze thesis drie casussen van steunverlening van mogendheden aan milities; Verenigde Staten - Taliban, Sovjet-Unie – FARC en Iran – Houthi's. Binnen deze drie casussen worden er op de drie kernvariabelen; ideologische verbondenheid, ally principle en informatie asymmetrie, onderzocht hoe zij invloed hebben gehad op de relatie tussen de mogendheid en de militie en hoe zij mogelijk hebben bijgedragen aan het afkeren van de twee actoren. Dit onderzoek toont aan hoe het afkeren van een militie naar een mogendheid samenhangt met veranderende belangen, gebrek aan vertrouwen en een verandering in de machtsbalans. Maatschappelijk gezien geeft deze thesis inzicht in de beweegredenen waarom overheden alsnog steun verlenen aan, en gebruik maken van, milities. Alsmede geeft deze thesis beleidsimplicaties waar mogendheden rekening mee moeten houden bij de afweging voor toekomstige steunverlening aan milities.

Lijst met afkortingen

ADF = Allied Democratic Forces

AGM = Anti Government Militia

AIVD = Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

CIA = Central Intelligence Agency

DTN = Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

ELN = Ejército de Liberación Nacional (Nationaal Bevrijdingsleger)

ETA = Euskadi Ta Askatasuna (Baskische afscheidingsbeweging)

FARC = Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia

HUMIT = Human Intelligence

IHR = Internationaal Humanitair Recht

IRA = Irish Republican Army

ISAF = International Security Assistance Force

ISI = Inter Service Intelligence

KGB = Komitet Gosodartstvennoj Bezopasnosti (Geheime dienst Sovjet-Unie)

MIVD = Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

NCTV = Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

NAVO = Noord Atlantische Verdrag Organisatie

P-A model = Principaal Agent model

PGM = Pro Government Militia

PMC = Private Military Contractor

RAF = Rote Armee Fraktion

USSR = Unie van Socialistische Sovjet Republieken (Sovjet-Unie)

VS = Verenigde Staten

Hoofdstuk 1: Inleiding en probleemstelling

Het Azov-bataljon, de FARC, de Taliban, de RAF en Hamas, namen van groeperingen die wereldwijd bekend zijn en waarvan de acties de geschiedenisboeken in zijn gegaan. In de afgelopen decennia is de wereld getuige geweest van de opkomst van milities en hun groeiende activiteiten in verschillende delen van de wereld. Deze groeperingen hebben een aanzienlijke rol gespeeld in het vormgeven van de mondiale veiligheidssituatie en het beïnvloeden van de politieke en sociale dynamiek van staten en regio's. Hun activiteiten variëren van gewelddadige opstanden en terrorisme tot regionale conflicten en proxy-oorlogen, de impact is vaak diepgaand en langdurig. Maar wat zijn milities eigenlijk? En waarom geven landen steun aan deze milities?

1.1 Wat zijn milities?

Sinds de middeleeuwen zijn er al verklaringen te vinden voor het ontstaan van milities en hun activiteiten. De opkomst van milities zijn geen nieuwe ontwikkelingen, toch blijft het onduidelijk wat milities nu precies zijn en waarom zij ingezet worden. De precieze definitie van milities ligt genuanceerder dan het lijkt. Zowel op maatschappelijk als juridisch vlak komt het woord vaak voor om bepaalde groeperingen te kenmerken. Volgens van der Sijs (2001) is militie afkomstig van het Franse woord 'milice' en stamt het uit 1795. De betekenis van het woord is "krijgsmacht gelicht uit de bevolking". Het internationaal oorlogsrecht geeft de definitie van milities als "Vaak ongeregelde gevechts- en bewakingseenheden van niet-dienstplichtigen" (Amo-Institute of Science, z.d.). Het begrip dienstplichtig is, volgens Kader Dienstplicht, "de verplichting tot militaire dienst". Hieruit is op te maken dat milities bestaan uit delen van de bevolking welke vrijwillig functioneren als gevechts- of bewakingseenheid.

Milities zijn geen hedendaags verschijnsel. Ten tijde van de oudheid en de middeleeuwen bestonden er al gewapende groeperingen die voor de verdediging van steden en dorpen werden ingezet. In de loop van de geschiedenis veranderde de aard van deze milities en hun rol binnen de samenleving. Sommige milities werden formeel georganiseerd en zijn onderdeel geworden van de staatsstructuur, terwijl anderen informeel en gedecentraliseerd bleven. Ansell (1917) schreef dat milities op de eerste plaats een staats- en burgerleger waren en niet een beroepsleger; in die hoedanigheid hadden congressen of overheden ook maar beperkte zeggenschap over de inzet. Milities kunnen hierdoor worden geclassificeerd als een niet-statelijke actor. Dit betekent dat zij geen onderdeel uitmaken van staatsstructuren (Van den Wollenberg, 2014).

Hoewel milities vaak als anti-institutioneel gezien worden, zijn er ook groeperingen die wel aansluiting vinden bij een overheid. Het gaat daarbij om PGM's (Pro-Government Militia), waarvan twee vormen bestaan. De eerste vorm is de semiofficiële PGM, hierbij bestaat een formele link met de overheid.

Dowdle (2007) noemt deze groep ook wel paramilitaire troepen zonder politiemacht. Dit komt overeen met wat Yoroms (2005) identificeert als staats-legitieme burgerwachten of hulpstroepen. De Bruin (2015) bestempelt deze groep als tegenwicht biedende troepen of neutraliteitstroepen. De tweede vorm, de informele PGM's, hebben geen officiële connectie met de overheid, al hoeft dit niet te betekenen dat er helemaal geen sprake van contact of samenwerking is. De informele milities omvatten alles wat bestempelt kan worden als doodseskaders, paramilitaire groeperingen, proxy-militairen of surrogaten wanneer zij aan een kant van een overheid vechten (e.g., Alvarez 2006; Campbell & Brenner 2002; Huggings 1991; Mason & Krane 1989; Mazzei 2009; Schneckener 2006). Wanneer milities niet aan de kant van de overheid vechten maar juist tegen hen, vallen zij in de AGM (Anti-Government Militia) klasse. Deze AGM's staan bekend om hun anti-institutioneel geweld en terrorisme tegen eigen overheid, desondanks kunnen deze milities wel pro-staatsoriëntatie zijn. Ondanks de pro-natiestaat hebben sommige milities een anti-regeringsagenda welke leidt tot een lastige relatie met de staat. Hierbij kan het zowel gaan om een centrale regering als om een andere staatsinstelling (Pankhurst, 2022). Waar groeperingen die zich door ideologische, strategische en/of etnische motieven tegen een overheid kunnen keren, zijn er ook groepen soevereinen en complotdenkers die onderdeel uitmaken van het anti-overheid sentiment. In bepaalde situaties kunnen extremisten ook gezien worden als milities wanneer zij zich gaan bewapenen en zich voorbereiden op doemscenario's. In de Verenigde Staten is zichtbaar geworden dat de anti-overheid groeperingen kunnen omslaan naar pro-overheid paramilitaire groeperingen die beveiliging en ondersteuning leveren in tijden van crisis (Gallaher & Fox, 2020). Dit komt overeen met de historische functie van milities. Zo bestonden milities tijdens de middeleeuwen uit burgers die voornamelijk optraden bij noodsituaties en dreigingen (Okumu & Ikelegbe, 2010). Volgens Henry (2020) kunnen milities gezien worden als bondgenoot wanneer zij in staat zijn een gemeenschappelijk doel na te streven of wanneer zij een overheid of een andere groepering ondersteunen in tijden van nood.

Volgens Dowdle (2007) zijn milities paramilitaire groeperingen. Mertens (2023) bevestigt deze constatering, met de toevoeging dat paramilitaire groeperingen eenheden zijn die worden georganiseerd als militaire organisatie, maar geen deel uitmaken van de officiële strijdkrachten van een land. Hiermee bevestigt Mertens ook de bevinding van Van den Wollenberg dat milities geen statelijke actor zijn. In sommige situaties hebben de desbetreffende groeperingen militaire trainingen gehad, dragen zij militaire uniformen en zijn zij (zichtbaar) bewapend (Tomassen, 2023). Groeperingen die eigen politieke doelen nastreven kunnen een gevaar kunnen vormen voor de stabiliteit en veiligheid van een land. Deze groeperingen opereren vaak buiten de wet en leggen weinig tot geen verantwoording af over hun daden. "Daarom staan de meeste democratische landen, met uitzondering van specialistische politieteam, geen paramilitaire groeperingen toe" zegt Mertens (2023).

Het blijkt dus dat milities gewapende paramilitaire groeperingen zijn bestaande uit individuen die zich vaak op vrijwillige basis hebben georganiseerd om een gemeenschappelijk doel na te streven. De milities opereren in de meeste gevallen buiten de officiële strijdkrachten van een staat en worden daarom als niet-statelijke actor beschouwd. Dit resulteert in het feit dat mogendheden geen directe zeggenschap of verantwoording hebben over deze milities. De milities kunnen diverse doelen nastreven, variërend van politieke, ideologische of religieuze doelstellingen tot het beschermen van gemeenschappen, grondgebieden of belangen.

Een opsomming van de kenmerken van milities zijn:

- Niet-statelijke actor;
- Paramilitaire organisatie;
- Vrijwillige deelname/ burgerparticipatie

Daarnaast zijn er enkele variabelen die per militie kunnen verschillen:

- Politieke, etnische of religieuze motieven;
- Variatie in organisatiegraad;
- Regionale of internationale context;
- Relatie met regimes (PGM/ AGM)

Milities zijn vaak een belangrijke factor in gewapende conflicten en instabiliteit in verschillende delen van de wereld. Ze kunnen een aanzienlijke invloed hebben op de veiligheidssituatie, vredesprocessen en de stabiliteit van staten en regio's.

Vaak worden milities en huurlingen, ook wel PMC (Private Military Contractor), in een zin genoemd en met elkaar vergeleken. Naast verscheidene overeenkomsten zijn er ook grote verschillen tussen de twee soorten groeperingen. De oorsprong van de groeperingen ligt ver in het verleden, zowel milities als huurlingen zijn actief sinds de middeleeuwen. Beide groeperingen zijn paramilitaire organisaties en een niet-statelijke actor, desondanks kunnen zij wel voor een mogendheid werken. Waar een militie geleid wordt door een ideaal en politieke, etnische of religieuze motieven een rol spelen, is dit bij een PMC compleet anders. Een PMC acteren namelijk puur door financiële motieven en eigen gewin. Mogendheden huren PMC's in voor verschillende taken; van persoonsbeveiliging tot hoog risico-operaties of inlichtingen- en ondervragingswerk. Een van de redenen waarom mogendheden PMC's inhuren is omdat het vaak goedkoper is dan het inzetten van eigen troepen voor deze taken (Tomassen, 2023). Milities bestaan vaak uit burgers met geringe militaire training en uitrusting, PMC's zijn goed georganiseerde bedrijven die voornamelijk oud-militairen in dienst hebben. Deze oud-militairen zijn ervaren strijders die specialistische opdrachten kunnen uitvoeren en over geavanceerde wapens en ondersteuning beschikken. PMC's worden in veelvoud ingezet door grootmachten zoals de Verenigde Staten en Rusland om operaties uit te voeren waar zij geen officiële verbintenis mee willen, net als bij het inzetten van milities speelt hier het creëren van een plausibele ontkenning een rol (Gentil-Fernandes

et al., 2023). Enkele voorbeelden van bekende PMC's zijn; Academi (voorheen Blackwater), G4S, Wagner Group en The Carlyle Group. PMC's lenen zich uitstekend goed voor schimmige activiteiten in oorlogsgebied. Zo zijn de bovenstaande bedrijven vaak in verband gebracht met het schenden van mensenrechten en het begaan van oorlogsmisdaden. Enkele voorbeelden zijn het Bagdad-bloedbad en het waterboarden van gevangenen (van Hulzen, 2022).

1.2 Hoe gaan overheden om met militias?

Overheden kunnen op verschillende manieren omgaan met het bestaan van militias. Wanneer er een militie actief is binnen een land zal de overheid een reactie hebben op het bestaan van deze militie. Wanneer een militie een pro-overheid sentiment heeft, valt deze militie in de PGM-categorie. In deze situatie zal een militie contact zoeken met de overheid en zal de overheid geneigd zijn gebruik te maken van deze militie of zelfs een samenwerking aan te gaan. De militie kan dan mogelijk ingezet worden voor activiteiten waar de overheid zelf geen middelen voor heeft of niet mee verbonden wil worden. Daarnaast kunnen binnenlandse militias de officiële strijdkrachten ondersteunen of kunnen zij overheidstaken overnemen. Vaak zijn PGM's gewapende (politieke) organisaties die regimes bijstaan door middel van (illegaal) geweld. Het aantal regeringsgezinde militias loopt wereldwijd op, evenals het aantal conflicten waar zij bij betrokken zijn. PGM-groepen worden steeds actiever buiten burgeroorlogen en hun acties en aantallen nemen mondiaal toe (Raleigh & Kishi, 2018). Waar normaal de overheid en in het bijzonder de politie en het leger, een monopolie op geweld hebben, zorgt de inzet van militias ervoor dat deze monopolie richting een oligopolie gaat. Door verminderde overheidscontrole nemen het aantal incidenten en de heftigheid van incidenten toe. Militias kunnen op langere termijn zorgen voor ondermijning van de staatsautoriteit; desondanks worden zij nog veelvuldig ingezet door overheden om binnenlandse conflicten te beheersen (Ambrozik, 2019).

PGM's kunnen zowel door hun eigen overheid als een buitenlandse overheid worden gesteund. Een voorbeeld van binnenlandse steun aan militias zijn de Arubaanse militie (Arumil) en de Curaçaose militie (Curmil). Ondanks dat de Arumil en Curmil onder het bevel staan van de Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied voeren zij zelfstandig hun taken uit. Zij zijn voornamelijk actief in het bewaken en beveiligen van Defensieobjecten op de eilanden en bieden ondersteuning bij noodsituaties (Ministerie van Defensie, 2023). Buitenlandse overheden kunnen ook militias ondersteunen. Dit gebeurt vaak door militaire trainingen te verzorgen, wapenleveranties te bieden of door op financieel vlak te ondersteunen. In veel gevallen, wanneer PGM's door buitenlandse mogendheden worden ondersteund, gebeurt dit via de eigen overheid. In tijde van een (burger)oorlog ontstaan er situaties waar buitenlandse mogendheden directe steun leveren aan militias. Een voorbeeld van dit fenomeen is de steun aan het Azov-bataljon in Oekraïne. De Amerikaanse en Britse overheid hebben directe en uitgebreide steun geleverd aan dit bataljon voorafgaand en tijdens hun strijd met de

Russen. Mede door deze steun heeft het Azov-bataljon de gevechten in Marioepol zo lang kunnen volhouden (Schrider, 2022; Dinucci, 2022).

Wanneer een militie een anti-overheid sentiment heeft, valt deze in de AGM-categorie. Deze militie werkt dus actief de overheid tegen. Het tegenwerken van een overheid kan voortkomen uit verschillende oorzaken en kan verscheidene redenen hebben. Ideologische, etnische, religieuze en politieke redeneren kunnen ten grondslagen liggen aan het tegenwerken. De classificatie tussen de redenen is vaak niet strikt gescheiden, maar komt door een samenloop van meerdere factoren (Aliyev, 2020). Voorbeelden zijn te vinden in de Moedjahedien die in de jaren 80 vochten tegen het Afghaanse communistische regime. Zo waren hier religieuze en ideologische overtuigingen de reden van het conflict.

Wanneer een AGM actief tegen eigen overheid vecht zullen zij ondersteuning nodig hebben om hun doel te bereiken. Het ontvangen van staatssteun door buitenlandse overheden zal noodzakelijk zijn om enige slagkracht tegen de eigen overheid te kunnen vormen. Volgens Stanton (2015) bieden buitenlandse overheden steun aan milities om verschillende redenen. Zo kunnen geopolitieke belangen meespelen in deze besluitvorming en kunnen overheden het ondersteunen van een militie zien als een mogelijkheid tot het verzwakken van een gezamenlijke tegenstander. Daarnaast kunnen strategische doeleinden en economische belangen meespelen in het besluit over het al dan wel of niet ondersteunen van een militie. Carey & Mitchell (2017) bevestigen deze beweegredenen en voegen etnische en religieuze redenen toe aan deze bevinding. Als voorbeeld kan hier weer de Moedjahedien aangehaald worden. Deze groepering kreeg onder andere steun vanuit de Amerikaanse overheid om te vechten tegen het Afghaanse communistische regime en tegen de Sovjet-Unie. De Amerikaanse overheid zag het conflict in Afghanistan in de jaren 80 als een mogelijkheid om de Sovjet-Unie te verzwakken en zodoende strategisch te verslaan zonder betrokken te raken bij een grootschalig conflict.

Machthebbers zoals presidenten, koningen en regeringsleiders verschillen in de opvatting of het sturen van buitenlandse hulp aan milities nodig of wenselijk is. Waar president Reagan aangaf dat mensen hun eigen gevecht moesten vechten, gaf president Obama aan dat een groep militanten niet tegen een professioneel leger kunnen vechten zonder buitenlandse hulp. Ondanks dat de twee situaties waar zij het over hadden, Centraal Amerika en Syrië, van elkaar verschillen, geeft dit wel aan hoe verdeelt politici zijn. Ambtenaren op het hoogste niveau kunnen niet in overeenstemming komen of de ondersteuning van buitenlandse milities zorgt voor snellere beëindiging van conflicten en het terugbrengen van stabiliteit of zorgen voor een langslappende conflicten en instabiele situaties (Hoekstra, 2019).

Desondanks maken veel overheden gebruik van milities; zowel PGM's in het binnenland als AGM'S in het buitenland. Het uitbesteden van het geweldsmonopolie blijft aantrekkelijk voor overheden omdat zij

goedkoper, flexibeler en in de meeste gevallen beter geïnformeerd zijn dan de officiële strijdkrachten. Het risico van mensenrechtenschending, destabilisatie en wanorde nemen wel in significante mate toe wanneer er gebruik wordt gemaakt van milities (Carey & Mitchell, 2016). Financiering van milities door buitenlandse mogendheden is een van de manieren hoe invloed wordt uitgeoefend. Deze buitenlandse staatssteun kan zorgen voor inmenging in de binnenlandse politiek en heeft een machtsmiddel tot gevolg (Wennmann, 2007). Door het ontplooiën van politieke, diplomatieke, economische, sociaal-culturele, humanitaire en militaire activiteiten wordt feitelijk invloed of macht uitgeoefend op een land, om een doelstelling te kunnen realiseren. De machtsmiddelen die gebruikt kunnen worden zijn onder te verdelen in de volgende categorieën (Defensiestaf, 2019, p21):

- Het diplomatieke machtsmiddel;
- Informatie als machtsmiddel;
- Het militaire machtsmiddel;
- Het economische machtsmiddel.

Het principe dat het gebruik van het militaire machtsmiddel vooraf effectief is in combinatie met andere machtsmiddelen, is een belangrijk uitgangspunt van de geïntegreerde benadering. Niet omdat geen enkele crisis of conflict alleen met het militaire machtsmiddel kan worden opgelost, maar ook omdat andere machtsmiddelen minder effectief zijn bij het oplossen van gewapende conflicten. Het dreigen met, of gebruik van, geweld kan doorslaggevend zijn bij het scheppen van randvoorwaarden voor een duurzame oplossing, zoals een veilige omgeving (Defensiestaf, 2019 p22). Het steunen van milities door buitenlandse mogendheden wordt vaak geheimgehouden. De beweegredenen van landen om milities te steunen worden vaak onderbelicht en niet geopenbaard. Desondanks maken overheden gebruik van de opgesomde machtsmiddelen wanneer zij een militia steun verlenen. De geïntegreerde benadering van twee of meer machtsmiddelen versterkt de invloed op het land of de controle van de militia.

De conflicten waar milities in verzeild raken worden vaak als asymmetrische conflicten aangeduid. Dit is een manier van oorlogsvoering waar een zwakkere partij, lees een militia, ten opzichte van een sterkere partij, lees een overheid, gebruik maakt van een onconventioneel strijdinstrument om de kloof tussen beide partijen te dichten (Caforio, 2018). Volgens Mirza & Mushtaq (2021) spelen informele milities grote en belangrijke rollen in een asymmetrisch conflict. Waarbij een symmetrisch conflict duidelijk is waartegen gevochten wordt, is dat bij een asymmetrisch conflict niet altijd het geval. Veel leden van de vijandige groepering mengen zich onder de burgerbevolking en kunnen zich zodoende schuilhouden. Dat is een van de redenen waarom asymmetrische conflicten gemiddeld een decennia voortduren (Hoekstra, 2015). Een asymmetrisch conflict wordt vaak aangeduid als guerrillaoorlog, maar dat is niet juist. Vaak worden guerrillaoorlog tactieken gebruikt in een asymmetrisch conflict, maar dit gebeurt niet in elke situatie (Caforio, 2018). Milities zijn door hun bijzondere aard niet gebonden aan de Geneefse conventie. Enkele milities zoals de Taliban en Al-Qaeda gebruiken deze conventie juist als bescherming, overdag zijn hun leden burger en s 'avonds zijn zij combattanten. De keerzijde hiervan is

ook dat de VS gevangengenomen strijders niet zag als krijgsgevangenen, maar als onwettelijke opstandelingen. Hierdoor geldt de Geneefse conventie ook niet voor hen wat betreft het behandelen van gevangenen (van der Ploeg, 2011).

1.3 De ontrouwe bondgenoot

Het doel van dit onderzoek richt zich op het verklaren waarom buitenlandse mogendheden actieve (militaire) steun leveren aan milities en waarom deze vervolgens zich tegen hun weldoener keert. Deze milities ontvangen steun van een buitenlandse opdrachtgever en zijn actief in een ander politiek domein dan deze steun leverende mogendheid. Een toenemend aantal onderzoeken verklaren dat milities zijn gelieerd aan een oplopend risico voor burgeroorlogen (Carey et al., 2012), toenemend geweld tegen burgers (Mitchell et al., 2015; Carey et al., 2015; Koren, 2017), een hoger risico op recidive voor oorlog (Steinert et al, 2018) en langere conflicten (Aliyev, 2020). Ondanks verscheidene onderzoeken waarin wordt aangetoond dat milities in verband staan met destabilisatie en onrust, worden zij nog op grote schaal ingezet door mogendheden (Ambrozik, 2019). Volgens Estancona & Reid (2021) zijn milities een bijproduct van een zwakke staat. Deze staten zouden niet in staat zijn om het geweldsniveau van milities te kunnen of willen controleren. Er zijn onderzoeken die aantonen waarom buitenlandse mogendheden steun geven aan milities, of waarom zij een samenwerking met deze milities aangaan. Maar er zijn weinig onderzoeken die verklaren welke factoren meespelen in het afkeren van een militie tegen zijn weldoener. Dit onderdeel van het leveren van buitenlandse staatssteun aan milities blijft in de literatuur onderbelicht.

Vanuit theoretisch oogpunt is het direct of indirect ondersteunen van milities een gevaar voor overheden. Milities ondermijnen een belangrijk aspect van een soevereine staat, het monopolie op geweld. Het gebruik van geweld door niet-statelijke actoren bedreigt de legitimiteit van een overheid en zijn controle, alsmede dat milities in een eigen conflict kunnen raken (Estancona & Reid, 2021; Staniland, 2015). Milities en landen kunnen van elkaar afkeren. Dit afkeren verwijst naar het proces waarbij actoren zich bewust of onbewust distantiëren van ideeën, overtuigingen, praktijken, of mensen en groepen. Het kan voortkomen uit desinteresse, afkeer of zelfs afkeur van een partij (Malashenko, 1998).

Daarnaast kunnen in sommige gevallen milities niet worden gestuurd door overheden en ondermijnen zij dan ook het doel waarvoor zij in beginsel dienden. Gedrag, doelstelling en loyaliteit worden over tijd steeds moeilijker om te controleren voor de steun leverende mogendheid. Zo zijn er voorbeelden waarbij groeperingen hun inzet veranderen van het verwezenlijken van overheidsdoelen naar drugshandel, mensensmokkel en andere illegale activiteiten om economisch voordeel te behalen (Arnson, 2005; Acemoglu et al., 2013). Het veranderen van doelstelling van een militie kan verklaard worden door het gebruik van een P-A model. Wetenschappelijke theorievorming laat zien dat zowel principalen (overheden) als agenten (milities) handelen in een vorm van eigenbelang. Omdat de agent de

uitvoerende instantie is en deze ook voordelen heeft ten opzichte van de principaal, zal hier sprake zijn van informatieasymmetrie. De principaal is niet in staat om de agent te controleren of te bedwingen, omdat deze niet verward wil of kan raken in het conflict. Hierdoor zal er een informatiekloof kunnen ontstaan. Door de informatie- en kennisvoorsprong van de agent krijgt deze de kans om buiten, of zelfs tegen het belang van de principaal in, het eigenbelang te dienen. Dit wordt het moral-hazard probleem genoemd, wanneer een principaal geen overzicht heeft op de handelwijze van de agent, kan dat voor de agent aanleiding zijn om af te wijken van de originele doelstelling en te handelen naar eigenbelang (Oosterwaal & Torenvlied, 2012).

Omdat de principaal vaak niet in staat is om informatieasymmetrie te voorkomen, kan de vraag gesteld worden waarom zij dan toch de agent inzet voor taken. Volgens het 'ally-principle' kiest een principaal echter een agent wiens idealen en doelstellingen het dichtst bij die van haar liggen. De beredenering hierachter is simpel: hoe dicht de principaal en de agent bij elkaars idealen liggen, hoe meer informatie er tussen de twee partijen wordt uitgewisseld. Dit resulteert in een beter geïnformeerde principaal en een trouwere agent (Bendor et al., 2001).

Zoals beschreven zijn er onderzoeken geweest naar de beweegredenen en effecten van het ondersteunen van milities door buitenlandse mogendheden (Mitchell et al., 2015; Carey et al., 2015; Koren, 2017; Ambrozik, 2019). Steinert et al. (2019) heeft onderzocht wat mogelijke risico's zijn van het ondersteunen van milities en dat zij acteren in eigenbelang, maar geen onderzoek heeft zich gericht op een verklaring van dit gedrag. Deze masterscriptie zal zich richten op de verklaring waarom milities die ondersteunt worden door buitenlandse mogendheden zich uiteindelijk tegen deze weldoener keren.

1.4 Centrale onderzoeksvraag:

Na het inleidende stuk over wat milities zijn, hoe overheden omgaan met milities en waarom zij ontrouwe bondgenoten zijn, kan de volgende hoofdvraag geformuleerd worden:

Hoe kunnen wij verklaren dat milities die steun krijgen van buitenlandse mogendheden zich keren tegen deze steunverlener?

Om de hoofdvraag zo nauwkeurig mogelijk te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

(1) Welke motieven en risico's worden er in de literatuur aangevoerd bij de verlening van ondersteuning aan milities door mogendheden? (Theoretische deelvraag)

(2) Hoe was de samenwerking tussen de steun verlenende landen en de milities in drie geselecteerde casussen (Taliban, FARC en Houthi's) te duiden in termen van de kernvariabelen van het model van delegatie (ally-principle, ideologische verbondenheid, informatieasymmetrie)? (Analytische deelvraag)

(3) In hoeverre bieden, bij de drie geselecteerde casussen, ideologische verbondenheid, ally-principle en informatie asymmetrie een verklaring voor het afkeren van een militia tegen zijn weldoener? (Verklarende deelvraag).

(4) Op basis van de bevindingen van dit onderzoek, met welke aspecten moeten mogendheden rekening mee houden bij toekomstige steunverlening aan militia's? (Beleidsimplicaties)

De eerste deelvraag (1) is een theoretische deelvraag. Het eerste deel van dit onderzoek is opgezet om inzichtelijk te krijgen welke motieven er in de literatuur te vinden zijn waarom mogendheden steun verlenen aan militia's. Daarnaast worden de risico's van deze steun onderkent.

De tweede deelvraag (2) is een analytische deelvraag. De deelvraag is gericht op het analyseren en begrijpen van de ondersteuning van de drie militia's aan de hand van de drie kernvariabelen. De vraag richt zich op het identificeren en evalueren van de relaties tussen de variabelen en hoe ze van invloed op de samenwerking zijn tussen steun leverende landen en steun ontvangende militia's

De derde deelvraag (3) is een verklarende deelvragen. Door middel van deze deelvraag wordt er onderzocht of de ideologische verbintenis, het ally-principle en informatie asymmetrie ervoor zorgen dat een militia zich afkeert tegen zijn weldoener aan de hand van de drie geselecteerde casussen. Het doel is het bepalen welke van de eerdergenoemde factoren een rol spelen in het gedrag van de militia's en de afkeer tegen hun weldoener.

De vierde deelvraag (4) is een beleidsimplicatie. Deze deelvraag geeft, op basis van de bevindingen van dit onderzoek, aan met welke aspecten er rekening gehouden moet worden wanneer er in de toekomst steunverlening aan militia's wordt gedaan.

1.5 Wetenschappelijke relevantie

Een toenemend aantal onderzoeken verklaren dat militia's zijn gelieerd aan een oplopend risico voor burgeroorlogen (Carey et al., 2012), toenemend geweld tegen burgers (Mitchell et al., 2015; Carey et al., 2015; Koren, 2017), een hoger risico op recidive voor oorlog (Steinert et al, 2018) en langere conflicten (Aliyev, 2020). Ondanks verscheidene onderzoeken waarin wordt aangetoond dat militia's in verband staan met destabilisatie en onrust worden zij nog op grote schaal ingezet door mogendheden (Ambrozik, 2019). Op verschillende continenten voeren militia's oorlog met statelijke actoren. Door onder andere de oorlogen in het Midden-Oosten en op Europees grondgebied zijn militia's weer een interessant onderzoeksobject geworden. Militia's zouden een bijproduct zijn van zwakke staten. Deze staten zouden niet in staat zijn om het geweldsniveau van militia's te kunnen of willen kunnen controleren (Estancona & Reid, 2021). Het bieden van staatssteun aan militia's door buitenlandse mogendheden komt door uiteenlopende beweegredenen.

Vanuit theoretisch oogpunt is het direct of indirect ondersteunen van milities gevaarlijk voor overheden. Milities ondermijnen een belangrijk aspect van een soevereine staat, het monopolie op geweld. Het gebruik van geweld door niet-statelijke actoren bedreigt de legitimiteit van een overheid en zijn controle, alsmede dat milities in een eigen conflict kunnen raken (Estancona & Reid, 2021; Staniland, 2015).

Dit onderzoek biedt een uniek beeld omdat de drie casussen op theoretisch en empirisch vlak met elkaar worden vergeleken. De drie casussen hebben een verschillende uitwerking waardoor de factoren mogelijk van elkaar verschillen. Koren (2017) schrijft dat milities zijn geassocieerd met staatsgestuurde massamoord. Het bieden van steun aan milities zou zorgen voor plausibele ontkenning voor de ondersteunende overheden, dit zou tevens de reden zijn dat buitenlandse mogendheden geen officiële strijdkrachten sturen, maar kiezen voor militaire ondersteuning van milities.

Volgens onderzoek is de kans dat een land waar milities actief zijn geweest terugkeert in destabilisatie en oorlog groter dan voor een land waar milities geen rol hebben gespeeld. Met andere woorden; conflicten hebben een grotere kans op recidive wanneer er milities bij betrokken zijn geweest. Volgens Steinert et al., (2018) zorgen milities voor een grotere dreiging voor de heropleving van oorlog omdat militieleden voordelen genieten van een onstabiele situatie. Vrede en stabiliteit zullen ervoor zorgen dat de invloed en macht van milities af zal nemen.

Daarnaast kunnen in sommige gevallen milities niet worden gestuurd door overheden en ondermijnen zij dan ook het doel waarvoor zij in het beginsel dienden. Gedrag, doelstelling en loyaliteit worden over tijd steeds moeilijker om te controleren voor de ondersteunende overheid. Zo zijn er voorbeelden waar groeperingen hun inzet veranderen van het verwezenlijken van overheidsdoelen naar drugshandel, mensensmokkel en andere illegale activiteiten om er economisch beter van te worden (Arnson, 2005; Acemoglu et al., 2013)

1.6 Maatschappelijke relevantie

Voor zover is er nog geen onderzoek bekend waar er aan de hand van drie casussen een vergelijk gemaakt wordt tussen de drie kernfactoren en het effect hiervan op de samenwerking tussen buitenlandse overheden en milities. Verschillende wetenschappers voorspellen dat bij inzet van milities in oorlogsgebieden en burgeroorlogen het geweldsniveau significant toeneemt. Het uitbesteden van het geweldsmonopolie en het ondersteunen van deze groeperingen zorgt voor moeilijk in de hand te houden controle (Leenders & Giustozzi, 2020). Overheden maken strategische beslissingen hoe zij invloed willen uitoefenen in een land. Dit kan zijn door zelf militair ingrijpen, door ondersteuning van milities of door een combinatie van beide. Stanton (2015) schreef dat milities door overheden in de hand gehouden kunnen worden door het maken van strategische beslissingen. Deze beslissingen hebben betrekking op het al dan wel of niet gebruiken van geweld tegen milities en haar leden. Dit onderzoek laat zien of de overheden en milities in de casussen elkaar afwijzen en door welke kernvariabele dit

mogelijk teweeg wordt gebracht. Carey & Mitchell (2016) schreven dat de activiteiten van milities vaak gelinkt zijn aan onbedoelde uitkomsten zoals buitensporig en niet in de hand te houden geweld. Hierbij hoort ook het afkeren van een militia van zijn weldoener. De enige manier om vrede, veiligheid en stabiliteit te creëren via milities is wanneer de internationale gemeenschap de ondersteuning biedende overheden verantwoordelijk houdt voor de activiteiten van de milities.

Gezien de reikwijdte en het werkveld is het van belang om de ontwikkelingen van buitenlandse steun in historische en hedendaagse milities te analyseren en te begrijpen. Dit onderzoek biedt inzicht in hoe de internationale gemeenschap rekening kan en moet houden met factoren die verklaring bieden voor het steunen van milities door buitenlandse mogendheden

1.7 Leeswijzer

Wat volgt is een theoretisch hoofdstuk. Hierin zal de benodigde theoretische aspecten van deze thesis worden behandeld alsmede zal er antwoord gegeven worden op deelvraag een. Aansluitend zal er een methodologisch hoofdstuk volgen waarin de casusselectie zal plaatsvinden. Na deze selectie zal er een hoofdstuk geweid worden aan het analyseren van de drie gekozen casussen en zal er antwoord worden gegeven op deelvraag twee. In hoofdstuk vier zal er een vergelijking worden gemaakt tussen de geanalyseerde casussen. Na de vergelijking zal deelvraag drie beantwoord worden. Aansluitend zal de conclusie en discussie gegeven worden. Het laatste deel van deze masterthesis al bestaan uit het beantwoorden van de hoofdvraag, verder zal er een theoretische reflectie plaatsvinden en zullen de beperkingen van dit onderzoek en suggesties voor een volgend onderzoek worden benoemd. Afsluitend zal er een paragraaf gewijd worden aan de vierde deelvraag welke geldt als beleidsimplicatie.

Hoofdstuk 2. Theoretisch kader

In de volgende sectie zal er ingegaan worden op de belangrijkste begrippen en theoretische perspectieven die van toepassing zijn op dit onderzoek. Er zal relevante literatuur worden besproken over welke motieven en redenen mogendheden hebben om staatssteun te verlenen aan milities. Aansluitend zullen de risico's van deze staatssteun behandeld worden en zal er antwoord gegeven worden op de theoretische deelvraag.

2.1 Waarom bieden landen staatssteun aan milities en welke voordelen behalen zij ermee?

Zoals in de inleiding reeds beschreven is, hebben machthebbers verschillende opvattingen over het wel of niet verlenen van staatssteun aan milities. Overheden en milities hebben vaak verschillende belangen. Ondanks dat hun inspanningen zich richten op een gezamenlijke strijd, betekent het niet dat het strategisch partnerschap tussen een overheid en een militie een relatie van volledige onderdanigheid is (Jentzsch et al. 2015). In sommige situaties zijn de lange termijn doelen van de militie en het steun leverende land niet verenigbaar; dan zal een korte samenwerking tussen de twee actoren eerder aan de orde zijn. Het toestaan van bewapende groeperingen buiten de officiële strijdkrachten kan zorgen voor significante veiligheidsrisico's en mogelijke rebellie. De literatuur suggereert dat er verschillende redenen zijn waarom overheden toch samenwerken, ondersteuning bieden of zelfs milities oprichten. Donahue & Zeckhauser (in Carey & Mitchell, 2016) zeggen dat er drie redenen zijn waarom overheden publiek-private samenwerkingen aangaan met milities. Het vormen van een samenwerking zorgt voor:

- Een goedkope krachtvermenigvuldiging en kan gespecialiseerde informatie opleveren;
- Het opleveren van gepreciseerde informatie en behoud van legitimiteit;
- Het mogelijk maken van snelle aanpassingen door de veranderende omstandigheden.

Paul et al. (2010) bevestigt de genoemde redenen van Donahue & Zeckerhauser die overheden hebben bij de inzet van, en steun aan, milities. Daarnaast voegt hij als reden de mogelijkheid tot plausibele ontkenning toe. Plausibele ontkenning is een term die in 1970 door de CIA werd geïntroduceerd en doelt op het creëren van een afstand tot een operatie. Door afstand te creëren tussen een instantie die een operatie uitvoert en een bewindspersoon zoals een president, kan deze de betrokkenheid bij een dergelijke operatie op een geloofwaardige manier ontkennen (Goddard, z.d.; Hulzen, 2022).

Carey et al. (2015) ziet de publiek-private samenwerking tussen overheden en milities als reden en verklaring voor de aanwezigheid van deze milities. De behoefte aan extra gewapende troepen, lokale kennis en de operationele flexibiliteit zijn van noodzaak wanneer er dreiging is van een gewapende opstand. Reguliere troepen zijn vaak overbelast en niet inzetbaar waardoor er investeringen gedaan worden in milities. Door het gebruik van milities kunnen de gevechtscapaciteiten tegen lage kosten snel worden vergroot. De samenwerking met lokale groeperingen biedt mogelijkheden voor de troepen die al vechten tegen een opstand en het biedt de lokale bevolking een manier om hun loyaliteit kenbaar te

maken (Schubiger, 2021). Militanten krijgen over het algemeen geringe militaire training en beschikken vaak over klein kaliber wapens. Het rekruteren en bewapenen van deze strijders kan al met geringe financiële middelen. Daarnaast hebben deze lokale milities het voordeel de taal te spreken en de cultuur te kennen, hierdoor wordt het makkelijker om informatie te verzamelen en het vertrouwen van de inwoners te winnen (Carey & Mitchell, 2016). Milities staan erom bekend dat zij hun eigen beslissingen maken zonder dat hier een hiërarchische structuur aan verbonden is, zoals bij officiële strijdkrachten wel vaak het geval is. Dit resulteert in zowel positieve punten als negatieve punten voor het inzetten van een militie.

In het onderzoek van Thomson & Pankhurst (2022) wordt aangegeven dat de voornaamste redenen voor overheidssteun aan milities voortkomt uit het niet willen afleggen van verantwoording, het goedkoop inzetten van troepen en het makkelijk verzamelen van informatie. Daarnaast geven zij aan dat milities staatssteun zoeken van overheden voor het verbeteren van hun gevechtscapaciteit, het laten toenemen van hun invloed en het verbeteren van de legitimiteit van de militie, al zijn deze facetten in mindere mate onderzocht. In bijna alle onderzochte bronnen komt de plausibele ontkenning voor als beweegreden voor het steunen van milities. Volgens Johnson & Wittels (2023) is dit ook een van de dominante redenen voor landen om milities te steunen, zodat zij niet verantwoordelijk gehouden kunnen worden voor nevenschade van deze militie en zodoende publieke schande en aansprakelijkheid kunnen voorkomen. In situaties waar het hebben van plausibele ontkenning de voornaamste reden is voor staatssteun aan milities, is de verwachting dat er gewelddadig en roofzuchtig wordt opgetreden richting burgers en dat er mogelijk mensenrechten worden geschonden door de acties van de militie.

Samenvatting:

De motieven waarom landen staatssteun bieden aan milities kunnen worden verdeeld in meerdere redenen. Het bieden van een plausibele ontkenning is de meest voorkomende reden waarom landen staatssteun bieden aan milities. Daarnaast biedt het aangaan van een publiek-private samenwerking met milities goedkope vermenigvuldigingskracht, zorgt het voor lokale kennis en vergroot het de legitimiteit. Ook kunnen religieuze, etnische, geopolitieke en strategische belangen een rol spelen of buitenlandse mogendheden staatssteun verlenen aan milities. Mogendheden lopen minder risico bij het steunen van milities dan wanneer zij zelf actief betrokken te raken bij een conflict. Milities zoeken zelf ook naar staatssteun van buitenlandse mogendheden om zodoende hun legitimiteit te verbeteren, hun invloed te laten toenemen en het uitbreiden van de capaciteit.

2.2 Welke risico's zijn verbonden aan het leveren van staatssteun aan milities?

Om te kunnen begrijpen waarom overheden het risico willen lopen om milities te steunen, moet eerst duidelijk worden hoe deze groeperingen veranderden van tamelijk ongevaarlijk in een significante dreiging. Het grootste deel van de milities bereikt niet haar doelen maar een kleine hoeveelheid milities

wordt door gebiedsovername, secundaire activiteiten en (buitenlandse) steun toch een grote speler in het veiligheidsbeeld (Estancona et al., 2019). Het leveren van steun aan een militia zorgt voor een verhoogde capaciteit en slagkracht. Om te voorkomen dat de militia zich tegen haar weldoener keert, moet het land de militia in de hand proberen te houden. Wanneer een steun leverend land dit niet kan doen, is de kans op terugslag realistisch en kan dit zorgen voor destabilisatie van de regio.

Zoals aangegeven zijn militia's in beginsel afhankelijk van landen die steun aan hen verlenen. Door de afhankelijkheid van een buitenlandse mogendheid bestaat er enige controle over de militia. Verlies van deze controle is een risico voor het steun leverende land. Wanneer dit gebeurt zal de militia niet meer handelen in het belang van dit land, maar voornamelijk uit eigenbelang (Steinert et al., 2019). Wanneer een militia grondstofrijk gebied veroverd is de kans groot dat zij beginnen met de exploitatie van deze grondstoffen. Voorbeelden hiervan zijn diamantmijnen in Afrika en papavervelden in Afghanistan (Acemoglu et al., 2013). De verkoop van deze grondstoffen zorgt voor een economische impuls. Door de vergroting van de financiële macht van een militia zal de slagkracht kunnen worden vergroot, resulterend in een sterkere militia met grotere dreiging. De mate van autonomie van de militia zal toenemen en zij zullen minder afhankelijk zijn van steunleveranties van buitenlandse mogendheden. Door deze afnemende afhankelijkheid zal het steun leverende land minder controle kunnen uitoefenen. Een slecht beheersbare militia zal de kans op oorlogsrecidive laten toenemen (Steinert et al., 2019). Het risico dat een militia zich uiteindelijk tegen een steun leverend land keert, is dan ook aanwezig. Wanneer de lange termijn doelen van de militia en de mogendheid niet langer verenigbaar zijn vergroot dit de kans op een breuk in de samenwerking. Uiteindelijk kan dit leiden tot een conflict. Overheden zullen strategieën moeten bedenken om militia's ook na steunleveranciers te kunnen bedwingen. In sommige situaties worden vooraf al banden onderhouden met oppositiemilitia's, om te voorkomen dat zij hun grip zullen verliezen en bedrogen worden door de originele militia (Bolte, 2021).

Wanneer er eenmaal steun is geleverd, kan dit niet teruggenomen worden. Het controleren is dan een lastige taak. Daarnaast wil het steun leverende land meestal niet actief betrokken raken bij het conflict, daarom zullen er in beginsel geen verzochte maatregelen plaatsvinden. Estancona et al. (2019) geeft in haar onderzoek aan dat militia's een essentieel onderdeel kunnen zijn om een oorlog te winnen. Ondanks dat empirisch onderzoek aangeeft dat de inzet militia's in beginsel effectief kan zijn, vormen militia's op de lange termijn een gevaar voor de stabiliteit van de regio. Vaak slaan militia's over naar criminele activiteiten zoals afpersing, plunderingen en drugshandel. Daarnaast neemt het risico op het schenden van mensenrechten in de gebieden die militia's hebben veroverd toe. Inwoners hebben te maken met geweld, martelingen, dwangarbeid en moord (Mitchell et al., 2014). Deze onbedoelde effecten van het inzetten van militia's vormen risico's voor de stabiliteit van de regio en verstoort de band met de lokale bevolking (Carey et al., 2012). Wanneer een militia de band met de lokale bevolking

verliest vergroot dit de kans op escalatie van het conflict met een mogelijke burgeroorlog tot gevolg (Aliyev, 2020).

Wanneer een militie zich afkeert tegen zijn weldoener zal er een afweging gemaakt moeten worden of er opgetreden gaat worden tegen deze militie. Het elimineren van de militie gaat gepaard met hoge kosten en geweld. Vaak zal een mondiale legermacht de militie moeten onderdrukken (Staniland, 2015). Dit zorgt naast financiële schade ook voor reputatieschade en mogelijke internationale veroordelingen en juridische gevolgen. Volgens Wilshusen (2022) zijn er zes risicofactoren waar rekening mee gehouden moet worden (zie ook bijlage 3). Er zijn drie kernvragen die gesteld moet worden voordat er ingegrepen kan worden; “Is de overheid bereid om geweld te verminderen en te controleren?”, “Is de overheid in staat om dit te beheersen?” en “Heeft de overheid de capaciteit van de militie verhoogd om geweld uit te oefenen tegen burgers?”. Hierop komen zes risico factoren voor het bieden van ondersteuning aan milities:

1. Een niet-inclusieve overheid met weinig respect voor mensenrechten
2. Milities gerekruteerd uit dezelfde etnische groep als de overheid
3. Lage staatscapaciteit
4. Informele samenwerking
5. Verdeling van wapens
6. Levering van militair materiaal

In sommige situaties beïnvloeden milities ook benoemingsprocessen van overheidsfunctionarissen om handlangers op belangrijke posten van het openbaar bestuur te krijgen. Met het bezitten van deze functies zijn milities beter in staat om overheidsbreed gecoördineerd op te treden, waardoor hun grip op het land wordt versterkt (Houben, 2018).

Het kan voor een (zwakkere) overheid verleidelijk zijn een militie in te zetten en zo het leger te assisteren. Desondanks dat milities steun kunnen leveren aan overheden, zorgt het inzetten van een militie wel voor een afname van het militaire gezag van een land. Het geweldsmonopolie waar een overheid over beschikt slaat over naar een oligopolie. Milities hebben minder discipline dan reguliere strijdkrachten, zijn vaker betrokken bij buitensporig geweld of gefaalde operaties en zijn na afloop moeilijker te ontwapenen en te demobiliseren door hun eigenbelang (Mertens, 2023). Wanneer er sprake is van buitensporig geweld kan de activiteit van een militie niet meer worden verklaard door pogingen van een overheid om geweld te delegeren vanwege reputatieschade of capaciteitsproblemen. Politieke fragmentatie op nationaal niveau en diffuse dreiging van de oppositie verklaren beter de ruimtelijke en temporale patronen van een militie (Raleigh & Kishi, 2018)

Samenvatting:

Het leveren van staatssteun aan milities brengt verschillende risico's met zich mee. Milities zijn vanwege verminderde discipline, in vergelijking met reguliere strijdkrachten, vatbaarder voor buitensporig geweld en gefaalde operaties. Wanneer milities buitensporig geweld gebruiken, kunnen steun leverende overheden deze acties niet rechtvaardigen of afschuiven. Door het steunen van een militie en het delegeren van taken aan deze partij, maken zij zich medeverantwoordelijk voor de gedragingen. Verder kunnen gebiedsovername, grondstofexploitatie en secundaire activiteiten ervoor zorgen voor dat de militie een economische impuls krijgt. Deze economische impuls kan leiden tot een vergrote slagkracht, de dreiging vanuit een militie neemt dan toe. Hierdoor neemt de afhankelijkheid van buitenlandse mogelijkheden af en zal de militie zich autonomer kunnen opstellen. Door controleverlies van de mogelijkheid bestaat het risico dat milities zich tegen hun steunverlener keren, hierdoor kan de kans op incidenten en geweld toenemen. Het elimineren van een militie brengt grote kosten en inspanning met zich mee, naast financiële schade kan het leiden tot politieke- en reputatieschade, internationale veroordelingen en juridische gevolgen. Het overslaan van milities naar criminele activiteiten en mensenrechtenschending kan een reden voor de lokale bevolking zijn om in opstand te komen. Hierdoor zijn burgeroorlogen en langlopende conflicten denkbare situaties. Verder proberen milities vergaande macht uit te oefenen op het benoemingsproces van overheidsfunctionarissen. Hiermee verstevigen zij hun grip op de samenleving en het land. Kortom, het leveren van staatssteun aan milities brengt aanzienlijke risico's met zich mee voor zowel de stabiliteit van de regio als de betrokken staat.

2.3 Principaal/agent-model

Het bieden van staatssteun aan milities is een risico en kan grote gevolgen met zich meebrengen. De afnemende afhankelijkheid van een militie kan ervoor zorgen dat deze zich tegen zijn weldoener keert; dit veroorzaakt een gevaar voor de stabiliteit in de regio. Het leveren van steun kan zorgen voor toenemende autonomie van de militie. Zij zullen niet meer gebonden zijn aan de steunverlener en kunnen mogelijk bijten in de hand die hen voedde. Daarnaast kan de toenemende autonomie zorgen voor een vrijbrief om gewelddadig op te treden. De stabiliteit en betrouwbaarheid van de relatie tussen de militie en een overheid zal hierdoor afnemen. In het P-A model kan een mogelijke verklaring gevonden worden waarom een militie zich op deze manier gedraagt en waarom zij zich afkeren tegen hun weldoener.

Principaal/agent-model

Het P-A model is een (conceptueel) model dat wordt gebruikt om te verklaren waarom effectieve besturing in een hiërarchische organisatie vaak moeilijk is. Het P-A model verdeelt overheden en milities in twee functionerende groepen, de overheden als principaal en opdrachtgever en de milities als agent en vertegenwoordiger/uitvoerder. Het standaard P-A-model heeft de principaal een opdracht die gedelegeerd wordt aan de agent. Deze delegering kan meerdere redenen hebben. Zoals beschreven in

hoofdstuk 2.1 gaan overheden publiek-private samenwerking met milities aan voor de plausibele ontkenning, de goedkope krachtvermenigvuldiging en de lokale kennis. Daarnaast kan het ally-principle een rol spelen in waarom een principaal een bepaalde agent gebruikt. De principaal is inefficiënt, gebonden aan kosten, zwak of simpelweg niet in staat om te vechten op het grondgebied (Eck, 2015; Mitchell et al., 2014; Stanton, 2015). De overheid delegeert daarom het vechten uit aan een militie, welke dus als agent van de staat acteert (Estancona et al. 2019). Daarnaast zijn milities efficiënter doordat zij de taal spreken en de cultuur kennen (Eck, 2015). De militie heeft kennis en kunde waar de overheid dus niet over beschikt. Hier kan echter informatie asymmetrie ontstaan tussen de agent en de principaal. In de basis geeft het P-A model aan dat de agent een impuls heeft om in redelijke mate mee te werken aan de wensen van de principaal, zodat zij opnieuw inzet zal worden voor opdrachten. Desondanks acteren zowel de principaal als de agent in een vorm van eigenbelang. Zoals aangegeven voert de agent een taak uit waar kennis en kunde voor nodig is, welke niet bezit wordt door de principaal. De uitvoering van de taak door de agent kan dan ook niet volledig gemonitord en gecontroleerd worden door de principaal. De agent beschikt over betere en actuelere informatie dan dat de principaal dat doet. Er ontstaat dus informatie asymmetrie tussen de principaal en de agent. Door het ontbreken van deze monitoring en controle heeft de agent veel ruimte om zijn eigen belangen na te streven zonder dat de principaal het kan inzien of beperken. Een combinatie van eigenbelang en informatie asymmetrie kan resulteren in een moral hazard.

Informatie asymmetrie

Het delegeren van taken aan een agent komt met een risico. De agent heeft kennis en kunde waar de principaal geen beschikking over heeft. Door de afwezigheid van deze kennis en kunde kan de principaal moeilijker toezicht en controle houden op de agent. Wanneer er ideologische overeenkomsten zijn tussen de principaal en de agent is het gevaar van informatie asymmetrie gelimiteerd (Bolte et al., 2021). Desondanks zorgt de afstand tussen de principaal en de agent, door de informatie asymmetrie, ervoor dat de controle moeilijk is. Hierdoor is tevens ter verantwoording roepen bij misstanden lastiger (Carey et al., 2015).

Moral hazard

Een risico van delegatie is moral hazard. Volgens Waterman & Meier (1998) komt moral hazard voornamelijk voort uit informatie asymmetrie tussen de principaal en de agent. Wanneer een principaal de agent niet goed kan controleren kan dit een aanleiding zijn voor de agent om af te wijken van de originele taken en te handelen naar eigenbelang (Doern, 2017). De combinatie van informatie asymmetrie en het nastreven van het eigenbelang door gebrekkige controle kan resulteren in risicovoller gedrag. Omdat de principaal geen direct toezicht heeft/kan houden op de agent, is de agent in staat om zich risico verhogend en gewelddadiger te gedragen zonder dat hier directe consequenties aan zitten. De informatie asymmetrie wordt vaak door de agent benut om ten koste van de principaal te acteren (Döhler,

2018). Tevens kan de principaal zich ook risicovoller opstellen ten opzichte van de internationale gemeenschap omdat door gebruik van de militie er een plausibele ontkenning geboden wordt.

Ally-principle

Er zijn verschillende theorieën voor het delegeren van taken, een van de theorieën is het ally-principle. Volgens het ally-principle delegeert een principaal een taak aan een agent met vergelijkbare doelen. Een principaal delegeert de taak aan diegene wiens idealen het meest overeenkomen met die van de principaal. Omdat de agent dezelfde idealen nastreeft, zal de principaal minder verrast worden door de uitkomst van de opdracht (Bendor et al., 2000). Volgens Montagnes & Wolton (2015) kiest een principaal het liefst een identieke kloon van zichzelf, daarnaast hecht de principaal meer waarde aan ideologische overeenkomsten met een agent wanneer de situatie en de uitkomst van de situatie onzeker is. Desondanks kan een principaal voor specifieke opdrachten deze ideologische overeenkomsten aan de kant zetten en zich meer richten op gemeenschappelijke doelen of resultaten. Hoe verder de agent van de principaal af staat qua ideologie, hoe minder groot de kans is dat deze agent gekozen wordt voor het uitvoeren van een taak. In sommige situaties kan ideologische convergentie leiden tot het ally-principle, waarbij groepen met vergelijkbare ideologische standpunten bondgenootschappen vormen om gezamenlijke doelen te bereiken. Waar in het normale P-A model informatie asymmetrie een rol speelt, beredeneert het ally-principle dat hoe dichter de principaal en de agent ideologisch bij elkaar staan, hoe beter de informatiedeling is vanuit beide partijen (Bendor & Meirowitz, 2004). Het idee hierachter is dat hoe beter de principaal op de hoogte gehouden wordt van de activiteiten van de agent, hoe meer taken er gedelegeerd zullen worden (Bendor et al., 2000). Jo (2010) spreekt dit tegen; zij geeft aan dat het delegeren van taken niet vaker aan de orde is wanneer ideologieën overeenkomen. Volgens Jo (2010) werkt het ally-principle niet wanneer er een bureaucratische structuur aan gekoppeld is. De principaal zou in bepaalde situaties beter af zijn door taken te delegeren aan partijen die niet dezelfde ideologie hebben. Volgens Bendor & Meirowitz (2004) zou er bij delegatie gekeken moeten worden naar de 'beste' agent voor de taak in plaats van naar ideologische overeenkomsten. Emotioneel gezien kiest een principaal vaak voor een ideologische agent in plaats van dat er rationeel een keuze wordt gemaakt voor de agent met de minste risico's. De gevolgen van deze keuze kunnen resulteren in slecht uitgevoerde opdrachten en nevenschade voor de principaal.

Agency cost

Zoals voorheen aangegeven zal er controle en toezicht zijn vanuit de principaal naar de agent om een gezonde relatie te houden. De kosten die gemaakt worden om te controleren en toezicht te houden of de agent in het belang van de principaal handelt, heten agency costs. Volgens Jensen & Meckling (1976) bestaan deze agency costs uit de som van monitoring costs, bonding costs en restverlies. De principaal investeren vaak deze agency costs om toezicht te houden op de agent (van Dijk, 2004).

Meerdere studies gebruiken het P-A-model om de verstandhouding tussen overheden en milities te verklaren, zie bijlage 2. Zoals benoemd functioneert de overheid als principaal. De principaal kan door verschillende redenen niet vechten op het grondgebied en daarom wordt dit vechten gedelegeerd aan een militie. In de jaren 80 vocht de Moedjahedien tegen het Afghaanse communistische bewind en de Sovjetroepen. De Moedjahedien werden ondersteund door verschillende mogendheden zoals de Verenigde Staten, Pakistan, Saoedi-Arabië en het Verenigd Koninkrijk (Théliol, 2023). Om te voorkomen dat het conflict in Afghanistan mondiaal zou opleven werden grote hoeveelheden wapens en geld via de Pakistaanse geheime dienst doorgesluist naar de Moedjahedien. De steun leverende landen wilden en konden niet actief betrokken raken bij het conflict; desondanks hebben zij wel met hun steun gewicht in de strijd geleverd (Powelson, 2003). Ondanks dat de Moedjahedien beschikte over geringe militaire training, ervaring en wapens begonnen zij meer gevechten te winnen. Zij kenden het terrein en werden gesteund door de lokale bevolking, daar waar de Sovjets gehaat werden. Door onder andere guerrilla-oorlogsvoering en sabotage wonnen de Moedjahedien terrein (Meredith, 2003). De steun leverende landen, als principaal, waren in deze situatie niet in staat om het gevecht met de Sovjet-Unie aan te gaan. Daarom hebben zij de Moedjahedien, de agent, ondersteuning geboden met wapens en geld. Dit voorbeeld komt overeen met wat Stanton (2015) aangeeft als niet in staat zijn te vechten op het grondgebied.

Ideologische overeenkomsten

Zoals Bendor et al. (2000) aangeeft, is een principaal eerder geneigd steun te leveren aan een agent die dezelfde ideologische gedachten erop nahoudt. Het ally-principle beredeneert dat er naar ideologische overeenkomsten gekeken moet worden, omdat hoe dichter de principaal en de agent bij elkaar staan, hoe meer informatiedeling er is (Bendor & Meirowitz, 2004). Het ally-principle komt goed naar voren bij de steunverlening van Iran aan Hezbollah. De twee actoren hebben naast het ally-principle ook grote ideologische overeenkomsten op het gebied van sjiiitische islamisme en het antiwesterse sentiment (Khan & Zhaoying, 2020). Tijdens de burgeroorlog in Syrië heeft Hezbollah meegevochten aan de kant van Assad. Iran heeft tijdens deze burgeroorlog wapen- en geldleveranties aan Hezbollah verleend om hun strijd voort te zetten. Door deze ondersteuning te leveren aan Hezbollah heeft Iran zijn belangen in Syrië weten te beschermen (Cordesman, 2006). Zoals Bendor et al. (2000) aangeeft, is het verlenen van steun en het bieden van hulp aan een ideologische partner een makkelijkere keuze voor een land omdat zij niet door de uitkomst verrast zullen worden. Hezbollah is grotendeels afhankelijk van Iran en Syrië omtrent hun wapenleveranties en het vergaren van financiële middelen. Zonder de steunverlening van deze twee landen kan de militie zichzelf niet onderhouden (Cordesman, 2006). Zoals Bendor & Meirowitz (2004) aangeven zou er bij het kiezen van een agent gekeken moeten worden naar de 'beste' agent en niet naar een ideologische partner. De gevolgen van het kiezen van een ideologische partner zou nevenschade kunnen opleveren. Zo zorgen de aanvallen van Hezbollah op Israël voor extra spanningen in het Midden-Oosten en kan dit op den duur ervoor zorgen dat Iran meegezogen wordt in

een oorlog. Zo heeft de Verenigde Staten vergeldingsacties uitgevoerd nadat drie Amerikaanse militairen omkwamen in Jordanië door een drone-aanval van een door Iran gesteunde militie uit Syrië (BBC News, 2024). Het steunen van ideologisch overeenkomstige groeperingen kan grote gevolgen voor het steun leverende land hebben.

Ahram (2011) beweert dat, afwijkend van normale strijdkrachten, milities op eenzelfde manier handelen als huurlingen. Zij kunnen vechten namens een staat of mogendheid, maar zij zijn niet gebonden aan directe commandolijnen en beschikken over een zekere mate van autonomie. Phelps (2018) suggereert dat de sterkte van de relatie tussen een steun leverende overheid en een militie bepaalt hoe goed de overheid de effecten van het P-A-model kan beheersen en de overeenkomstige gevolgen voor de stabiliteit en de veiligheid van de regio.

Samenvatting:

Er zijn verschillende mogelijkheden waarom milities zich keren tegen hun steunverlener. Volgens aspecten van het P-A model kan informatie asymmetrie opspelen wanneer overheden niet over dezelfde informatie beschikken als de milities. De informatie asymmetrie kan in combinatie met eigenbelang resulteren in een moral hazard. Door gebrekkig toezicht en controle kan de militie activiteiten opstarten waar de overheid geen goedkeuring voor heeft gegeven. Met de geleverde steun van de overheid kan de militie zelf een eigen weg bewandelen en zich tegen deze overheid keren. Er zijn redenen te vinden in het ally-principle waarom een overheid kiest voor een specifieke militie; daarnaast kan ideologische overeenkomsten ook meespelen in deze keuze. Ook een wisseling van ideologische overeenkomsten of van een verschuiving in het ally-principle kan zorgen voor een afkeer van deze militie en/of overheid. Het richten op ideologische samenwerkingen kan resulteren in een blinde vlek voor de activiteiten van de militie of en de ongewenste gevolgen.

Beantwoording deelvraag 1:

Het beantwoorden van de deelvraag: “*Welke motieven en risico’s worden er in de literatuur aangevoerd bij de verlening van ondersteuning aan milities door mogendheden?*” richt zich op twee onderdelen. Om te beginnen worden de motieven van mogendheden voor het verlenen van staatssteun belicht. De meest voorkomende motieven zijn het creëren van een plausibele ontkenning, het creëren van een goedkope krachtvermenigvuldiging, het gebruiken van de lokale kennis en het vergroten van de legitimiteit. Daarop aansluitend zijn in sommige situaties etnische, religieuze, politieke of strategische belangen die meewegen in de motieven om een militie te voorzien van staatssteun.

De risico’s die worden aangevoerd in de literatuur richten zich voornamelijk op het afwijzen van de weldoener. Milities worden autonoomer naarmate hun financiële macht toeneemt. Door gebiedsovername en secundaire activiteiten zoals drugshandel en criminele activiteiten krijgen milities financiële middelen tot hun beschikking. Milities worden hierdoor minder afhankelijk van hun weldoener waarna

deze invloed op de militie verliest. Het afdwingen van invloed op de militie door steunleveranties te blokkeren heeft geen effect meer en het steun leverende land verliest zijn macht. Het opnieuw proberen te bedwingen van een militie door middel van militaire inzet gaat gepaard met veel kosten en mogelijke politieke, juridische en internationale schade. Daarnaast wordt de lokale bevolking vaak het slachtoffer van mensenrechtenschending door de activiteiten van milities, burgeroorlogen en langlopende conflicten kunnen hierop volgen.

Hoofdstuk 3. Methode

Dit hoofdstuk focust zich op de methodologie van de thesis. In andere woorden, hoe zal de analyse plaatsvinden. Om dit te doen zal de onderzoeksopzet, de caseselectie, de dataverzamelmethode en analysemethoden welke gebruikt is worden behandeld. Het hoofdstuk begint met een korte schets van de onderzoeksopzet, gevolgd door een beschrijving van de caseselectie en eindigt met een uitleg van de gekozen methode.

3.1 Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is kwalitatief gericht op het onderzoeken van de redenen achter het verlenen van militaire steun van buitenlandse mogendheden aan militieën. Het onderzoek is opgebouwd op basis van een kwalitatieve benadering die een interpretivistische visie hanteert, aangezien de bevindingen zijn gebaseerd op de analyse van data. De gekozen aanpak is geschikt voor het onderzoek, aangezien het doel van dit onderzoek het vullen van een gat in de literatuur dat nog niet eerder is onderzocht (Bryman, 2016). Door middel van kwalitatief onderzoek zullen de onderzoeksvragen beantwoord worden, de validiteit en betrouwbaarheid van dit onderzoek zal gegarandeerd worden door gebruik te maken van een meervoudige casestudie waarbij drie organisaties de basis voor de analyse vormen.

3.1.1 Meervoudige casestudie

Voor dit onderzoek wordt een meervoudige casestudie gebruikt. Een casestudie kan gedefinieerd worden als: “Een intensieve bestudering van een verschijnsel binnen zijn natuurlijke situatie, zodanig dat verwevenheid van relevante factoren behouden blijft” (Jochems & Joostens, 2005). Het hangt van de eenheid van analyse af, of de case een persoon, een organisatie dan wel een groep mensen met gemeenschappelijke kenmerken betreft (Tubbing, 2018). Het doen van een meervoudige casestudie leent zich niet voor het doen van statistische generalisaties, maar is deze onderzoeksstrategie geschikt voor theoretische generalisatie (Boeije, 2005). Volgens Miles et al. (2014) leidt het gebruik van meerdere cases tot een grotere betrouwbaarheid van de resultaten en is er een mogelijkheid voor contrast en vergelijking.

3.2 Caseselectie

De gekozen casussen voor dit onderzoek zijn de internationaal bekende militieën FARC, de Taliban en als extra casus de Houthis. Alle drie militieën hebben relevantie voor het onderzoeksthema en hebben aanzienlijke invloed gehad op de politieke situatie van hun regio's. De militieën hebben tevens een bijzondere band met hun overheid. Alle drie de militieën worden ondersteund door een buitenlandse opdrachtgever en opereren in een ander politiek systeem dan hun steunverlener. Ondanks dat zowel de FARC als de Taliban en de Houthis voortkomen uit een ideologische oorsprong en streven naar politieke verandering, zijn het niet dezelfde situaties. Bij de steunverlening aan de FARC was er sprake

van convergentie van ideologie, maar heeft het ally-principle geen rol gespeeld in de besluitvorming. Bij de steunverlening aan de Taliban was er sprake van divergentie van ideologie, maar werden er rationale keuzes gemaakt bij de toewijzing van steun. Bij ondersteuning aan de Taliban heeft dan ook het ally-principle een rol gespeeld, welke bij de ondersteuning aan de FARC niet aan de orde was. Bij de Houthi's speelt zowel ideologische convergentie als het ally-principle een rol bij de toekenning van steun. Zowel de processen als de geschiedenis van de milities zijn verschillend. Echter hebben de casussen gemeenschappelijke theoretische overeenkomsten (Yin, 2015). De drie milities hebben overeenkomsten in de theoretische concepten; ze zijn beide bezig met het hervormen van het overheidsbeleid en proberen hier inspraak in uit te oefenen. De verschillende contexten van de milities maken het echter moeilijk om de uitkomsten te generaliseren, iets wat gebruikelijk is bij casestudies (Tsang, 2014). De huidige status verschilt ook per militie. De FARC is in 2012 een vredesonderhandeling begonnen wat uiteindelijk heeft geleid tot omzetting in een politieke partij. De Taliban heeft na terugtrekking van Westerse troepen uiteindelijk het gehele Afghaanse land veroverd en is momenteel bezig met het opzetten van een regering. De Houthi's voeren momenteel aanslagen uit op Westerse schepen en proberen in Jemen een nieuw bewind te stichten. Voor dit onderzoek is het van belang om te spreken over gemeenschappelijke patronen tussen de drie casussen met hun verschillende contexten, waardoor specifieke contexten buiten beschouwing gelaten kunnen worden.

Tot slot, de drie milities zijn gekozen omdat zij allemaal aan de vereisten van milities voldoen. Voor alle drie de casussen komen zij voort uit een ideologische oorsprong en werken zij naar politieke doelen. De drie gekozen milities zijn al geruime tijd actief, hierdoor is er veel data beschikbaar over het verloop van de steunverlening en de gevolgen van deze steunverlening. Naast de Taliban, de FARC en de Houthi's zijn er nog meerdere milities die mogelijk in aanmerking kwamen om geanalyseerd te worden in dit onderzoek. Milities zoals Hezbollah, Boko Haram of Al-Shabaab hebben in het voortraject enige aandacht gehad maar zijn uiteindelijk niet gekozen voor een diepere analyse. Door de beperkte beschikbare data en voor de afbakening van dit onderzoek zijn deze milities niet meegenomen. Ook milities zoals het Azov-bataljon en de legers van Volksrepublieken Donetsk en Loehansk zijn niet onderzocht. Waarbij het voormalige Azov-bataljon wel sprake is van een militie, is hier ook mede door de beperkte data niet voor gekozen, desondanks is het als PGM een zeer interessante casus om naar te kijken. De legers van Volksrepublieken Donetsk en Loehansk komen voort uit een afscheidingsstaat. Kijkende naar hun activiteiten worden zij meer als proxy staat ingezet door Rusland. Ondanks dat dit ook zeer interessante casussen kunnen zijn, is er in het belang van het onderzoek gekozen om alleen te richten de Taliban, de FARC en de Houthi's.

3.3 Data verzameling

Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door gebruik te maken van bestaande bronnen. Het onderzoek is beperkt tot het gebruik van alleen open source gegevens, wat betekent dat alle informatie verzameld is

uit openbare bronnen. Tijdens dit onderzoek zijn verschillende soorten documenten geraadpleegd waaronder officiële beleidsdocumenten, rapporten, wetenschappelijke literatuur en nieuwsberichten die relevant zijn voor het onderzoeksthema. Zo is een van de gebruikte documenten Hoekstra's (2019) "*How Foreign State Support for Rebel Groups Affect Conflict Outcome*". Ter aanvulling wordt er ook gebruik gemaakt van Estancona & Reid (2021) met "*Pro-government militias and civil war termination*", Ambrozik (2019) "*Not whether but when? Governments' use of Militias in War*" en Estancona's et al. *Civilian self-defense militias in civil wars* (2019). Er is een systematische zoekstrategie toegepast om de voorgenoemde en overige documenten te selecteren. Dit omvatte het doorzoeken van online databases zoals Scholar, archieven van relevante organisaties zoals het Ministerie van Defensie, en het gebruik van specifieke zoektermen gerelateerd aan militias, staatssteun en buitenlandse mogelijkheden. De geselecteerde documenten voldoen aan inclusiecriteria zoals recentheid, relevantie voor het onderzoeksthema en de beschikbaarheid van gedetailleerde informatie over het onderwerp.

Dit onderzoek richt zich op de verklaring van buitenlandse steun voor militias. Er zal een nadruk liggen op de condities waar de militias aan moeten voldoen waardoor buitenlandse mogelijkheden de keuze voor steun hebben gemaakt. Het is van belang om op te merken dat alle militias een ander moment van ontstaan hebben, en daardoor ook een hele andere geschiedenis wat betreft de ondersteuning.

3.4 Data-analyse

De verkregen data uit de bronnen zal in twee fasen worden geanalyseerd. De eerste fase betreft een within-case analyse, waar een analyse van de data binnen een casus zal worden geanalyseerd. Het tweede deel betreft een cross-case analyse, hier zal een analyse plaatsvinden bestaande uit een vergelijking tussen de data uit de verschillende casussen (Eisenhardt, 1989; Lindgreen, 2001). Bij de within-case analyse zal er gedetailleerd inzicht verkregen worden over de factoren en de eventuele causale verbanden. Bij de cross-case analyse zal er gekeken worden naar mogelijke overeenkomsten en verschillen in inzichten die zijn ontstaan uit de within-case analyse om vervolgens te bepalen of deze te generaliseren zijn.

3.4.1 Within-case analyse

Volgens Eisenhardt (1989) is er geen standaardmethode om een within-case analyse uit te voeren. Er is gekozen om voor dit onderzoek beide casussen afzonderlijk te analyseren volgens het model van Hiles en Huberman (1994). Dit model betreft een proces dat bestaat uit vier onderdelen, zoals ook is weergegeven in het figuur in bijlage 3.

- *Data Collection*: Deze fase bestaat uit het verzamelen van kwalitatieve data.
- *Data Reduction*: Deze fase bestaat uit het reduceren van de verzamelde data tot bruikbare data door middel van samenvatten, structureren en inkorten.

- *Data Display*: Deze fase bestaat uit het weergeven van de gereduceerde data door middel van teksten, matrixen, diagrammen.
- *Conclusion: drawing and verifying*: Deze fase bestaat uit het trekken van conclusies op basis van de data.

3.4.2 Cross case analyse

In de beginfase van de analyse zal er inzicht verkregen worden in de drie afzonderlijke casussen, aansluitend zal er in de cross case analyse een vergelijking plaatsvinden. In deze fase zullen ook de verschillen in de ideologische verbondenheid met de steun verlenende mogelijkheden worden belicht. Daarnaast zal de huidige staat van de drie militia's met elkaar vergeleken worden om te kunnen beoordelen hoe zij zijn geëindigd na de steunverlening. Om te voorkomen dat er voorbarige, beperkte of verkeerde conclusies worden getrokken, is het van belang dat er op een vaste wijze naar de data wordt gekeken (Eisenhardt, 1989). Ayres et al. (2003) geeft aan dat de cross case analyse een vergelijking geeft van de belangrijke factoren en identificeert factoren die voor de drie casussen gelden. Er zal dus een vergelijkende analyse gaan plaatsvinden; dit omvat het identificeren van overeenkomsten en verschillen tussen de casussen. Er zal gekeken worden naar gemeenschappelijke elementen en hoe zij zich manifesteren in de verschillende contexten.

3.5 Beperkingen van het onderzoek

In dit deel zullen de beperkingen van het onderzoek worden geschetst. Deze beperkingen hebben mogelijke impact op de reikwijdte en de conclusies van het onderzoek. De kwalitatieve meervoudige casestudie die wordt gebruikt in dit onderzoek biedt uitgebreide mogelijkheden, maar beperkt ook de generaliseerbaarheid vanwege de unieke contexten van de drie gekozen militia's (Tsang, 2014). Bij de interpretatie van de resultaten zal er rekening gehouden moeten worden met het unieke karakter van elke militia (Seawright & Gerring, 2008). Het grootste gedeelte van dit onderzoek bestaat uit documentanalyse en een overzicht van de bestaande theorieën. De betrouwbaarheid en validiteit is afhankelijk van het soort data dat zal worden geanalyseerd. De meeste data die zal worden geanalyseerd zal bestaan uit wetenschappelijke literatuur, overheidsdocumenten en in beperkte mate nieuwsberichten. Voor wetenschappelijke literatuur en overheidsdocumenten is de transparantie en betrouwbaarheid makkelijker te controleren dan bij nieuwsberichten. Om de betrouwbaarheid van de bronnen te waarborgen zal er gebruik gemaakt worden van data- en bronnentriangulatie, dit betekent dat de data vanuit meerdere bronnen bevestigd zal moeten worden. De documentatie van de steunleveranties van de Verenigde Staten aan de Taliban zijn meermaals onderzocht en de CIA laat geringe documentatie vrij hierover. De documentatie van de steunleveranties van de Sovjet-Unie aan de FARC zijn minder goed gedocumenteerd en niet vrijgegeven. Het trekken van conclusies zal hierdoor lastiger gaan. Ook de Houthis zijn recentelijk veel in beeld, wetenschappelijke literatuur is nog niet in grote mate gepubliceerd. Er zal daarin in meer en mindere mate ook gebruik worden gemaakt van nieuwsberichten.

Om de betrouwbaarheid te waarborgen zal de auteur, de publicatiedatum en de geloofwaardigheid van de bronnen worden gecontroleerd. Ten slotte is het van belang om mogelijke vooroordelen in het dataverzamelingsproces te voorkomen. Door een gedetailleerd onderzoeksplan en kruiscontrole van de onderzoeksresultaten kan dit voorkomen worden.

Hoofdstuk 4. Analyse

Om een duidelijk beeld te krijgen van hoe ideologische verbondenheid, het ally-principle en informatie asymmetrie een verklaring kunnen geven voor het afkeren van een militie tegen zijn weldoener in de geselecteerde casussen, zullen deze casussen eerst geanalyseerd moeten worden. In dit hoofdstuk zal er een korte samenvatting gegeven worden van de geschiedenissen van de Taliban, de FARC en de Houthi's, waarna er een gedetailleerde analyse plaats zal vinden over de kernvariabelen. Ook zal er tijdens deze analyse antwoord gegeven worden op de vraag hoe ideologische overeenkomsten, het ally-principle en informatie asymmetrie een verklaring geven voor het afkeren van een militie en zijn weldoener.

Casus 1: Taliban

Geschiedenis

Zoals vermeld betreft casus een de Taliban. De Taliban is een islamitische beweging welke actief is in Afghanistan en Pakistan. De Taliban is opgericht in 1994. Na de terugtrekking van de Sovjet-Unie uit Afghanistan was er een machtsvacuüm waar de communisten, de Moedjahedien en lokale krijgsheren streden om de macht. In de chaos van deze burgeroorlog ontstond de Taliban (letterlijk vertaald: religieuze studenten) welke voortkwamen uit de Moedjahedien om deze chaos aan te pakken. De Taliban vocht tegen een zelfbenoemde regering en met elke gewonnen slag wonnen zij aan populariteit en steun (Wessels et al., 2015). De Taliban kregen onder andere economische steun van de paramilitaire groepering Al-Qaida en mede hierdoor namen zij in 1996 de macht in het land over. Tussen 1996 en 2001 had de Taliban controle over bijna geheel Afghanistan en ondanks de onmiskenbare mensenrechtenschendingen stond de VS welwillend tegenover het bewind (Rubin, 2002; Bro-Jørgenson & Buhl, 2022). Over de omvang van de Taliban zijn de experts verdeelt, de schatting loopt uiteen van enkele tienduizenden tot 85.000 strijders (Balduk, 2021). De Taliban pakte de corruptie en wetteloosheid in het land aan en ondanks de invoer van de sharia brachten zij orde en stabiliteit in het door oorlog verscheurde land. De constructie van oliepijpen tussen Turkmenistan en Pakistan liepen door Taliban gecontroleerd gebied. Om toegang te houden tot de olie in de gebieden bood het Amerikaanse bedrijf UNOCAL financiële compensatie en bonussen aan de Taliban. Volgens het Amerikaanse Congres zou de overwinning van de Taliban in de Afghaanse burgeroorlog een positieve ontwikkeling zijn. De financiële steun aan het Talibanregime werd dan ook gezien goedkeuring vanuit de Verenigde Staten en als een bevestiging van de samenwerking (Magnus, 1997).

Het Talibanbewind was van korte duur, na de aanval van 11 september 2001 verklaarde de Amerikaanse president George W. Bush de 'war on terror'. De Taliban weigerde Osama Bin Laden, die zich als leider van Al-Qaida ophield in Afghanistan, uit te leveren aan de Verenigde Staten. Op 7 oktober viel de Verenigde Staten Afghanistan binnen en na 61 dagen viel het Talibanregime (Rubin, 2002). In augustus

2021 verlieten Westerse troepen na bijna 20 jaar aanwezigheid Afghanistan. In korte tijd stortte het Afgaanse bewind in elkaar en werd het regeringsleger overgelopen (van Raaij, 2021). De Taliban heeft sindsdien heel Afghanistan weer in handen waarna zij een Islamitisch Emiraat uitriepen (Verstraete, et al., 2021). Tot de overname van Afghanistan in 2021 verdiende de Taliban voornamelijk hun geld met criminele activiteit zoals papaverteelt, drugshandel, afpersing, ontvoering en mijnbouw (Maizland, 2021; NCTV, 2022).

Ideologische verbondenheid

Waar onder andere de Verenigde Staten steun heeft geleverd aan de Moedjahedien en de Taliban waren er weinig ideologische overeenkomsten en verbondenheid tussen deze partijen. De Verenigde Staten heeft via de veiligheidsdienst CIA de Moedjahedien ondersteund om te vechten tegen de Sovjet-Unie en het communistische bewind. Deze ondersteuning kwam niet vanuit ideologische overeenkomsten, maar vanuit een strategisch belang om de Sovjet-Unie te verzwakken (NTA, 2022). Volgens Bendor & Meiwowitz (2004) zou er bij het kiezen van een agent gekeken moeten worden naar de 'beste' agent en niet naar een ideologische partner. In dit geval was de ondersteuning van de Moedjahedien de beste mogelijkheid voor de Verenigde Staten om de Sovjet-Unie tactisch te kunnen verzwakken zonder zelf actief betrokken te raken bij een conflict. Afghanistan werd hierdoor het Vietnam van de Sovjet-Unie (Bro-Jørgenson & Buhl, 2022). Desondanks geeft Bendor et al. (2000) ook aan dat het verlenen van hulp en steun aan ideologische partners een makkelijkere keuze is voor een land omdat zij niet door de uitkomst verrast zullen worden. Zo heeft de ideologische overeenkomsten tussen de Taliban en Al-Qaida ervoor gezorgd dat zij, ondanks internationale druk en militaire dreiging, Osama Bin Laden niet hebben uitgeleverd aan de Verenigde Staten (Wessels et al., 2015). De Taliban hadden veel te danken aan Al-Qaida; zij hebben zowel tijdens de oorlog tegen de Sovjet-Unie als tijdens de burgeroorlog steun ontvangen, als tegenprestatie mocht Al-Qaida zijn trainingskampen in Afghanistan plaatsen. Al snel werd duidelijk dat de Taliban niet van plan was om medewerking te verlenen aan de Verenigde Staten, zij kozen een toevluchtsoord te blijven voor leden van Al-Qaida (Aldrich, 2002). De ideologische verbondenheid tussen de Taliban en de Verenigde Staten is haast niet bestaand. Daarentegen is de solidariteit en gedeelde ideologie tussen de Taliban en Al-Qaida wel erg duidelijk. Zij zijn beide toegewijd aan het verdedigen van de islam (Amiri & Jackson, 2021).

Er kan geconcludeerd worden dat er geen ideologische verbondenheid was tussen de Verenigde Staten en de Taliban. De samenwerking tussen de Verenigde Staten en de Taliban kwam tot stand door strategische belangen. De ideologische verbondenheid werd er wel gevoeld met Al-Qaida. Deze ideologische convergentie met Al-Qaida en de ideologische divergentie met de Verenigde Staten leidde ertoe dat de Taliban niet inging op de eisen van de Verenigde Staten, maar de kant koos van de Taliban.

Ally-principle

Waar het ally-principle kan voortkomen uit ideologische convergentie, is dit echter niet noodzakelijk. Het ally-principle kan ook worden toegepast in situaties waar ideologische convergentie niet aanwezig is, maar waar strategische samenwerking nog steeds mogelijk en nuttig is voor het bevorderen van gedeelde doelen en resultaten. De samenwerking tussen de Verenigde Staten en de Moedjahedien ten tijde van de Sovjet-oorlog is een goed voorbeeld van deze strategische samenwerking. In de jaren 80 waren de Verenigde Staten in de overtuiging het steunen van moslimfundamentalisten de beste manier was om het communisme en socialisme te bestrijden in overwegend islamitische landen (Powelson, 2003). Zoals eerder aangegeven door Bro-Jørgenson & Buhl (2022) was de Verenigde Staten bezig om de guerrillaoorlog in Afghanistan door te zetten en er een uitputtingsslag van te maken voor de Sovjet-Unie. De ondersteuning van de Moedjahedien in Afghanistan kwam tot stand door de wens van de Verenigde Staten om het communistische bewind in de Sovjet-Unie te ondermijnen (Powelson, 2003). Er was geen sprake van ideologische overeenkomsten, enkel van strategische belangen. Zo werd er via de CIA grote hoeveelheden wapens en opleidingsfaciliteiten geboden aan de Moedjahedien, alles was erop gericht om de Sovjet-Unie dwars te zitten (Bruins-Slot, 2001). Daarnaast was de Verenigde Staten van mening dat orde en stabiliteit in de regio gewenst was. Deze stabiliteit werd in beginsel geboden door de opvolging van de Moedjahedien, namelijk de Taliban. In de oprichtingsfase en veroveringsfase van Afghanistan waren de Verenigde Staten erg enthousiast en optimistisch over de Taliban (Thomas, 2021).

Er kan geconcludeerd worden dat het ally-principle heeft bijgedragen aan de steunleveranties van de Verenigde Staten aan de Moedjahedien. Zowel de Verenigde Staten als de Moedjahedien waren een vijand van de Sovjet-Unie. In de geopolitiek is de vijand van mijn vijand mijn vriend. In deze situatie brachten de strategische belangen en het gemeenschappelijke doel de Verenigde Staten en de Moedjahedien samen in hun strijd tegen de Sovjet-Unie. Na het bereiken van het gemeenschappelijke doel, namelijk het verslaan van de Sovjet-Unie in Afghanistan en het ondermijnen van het communistisch regime, hield de samenwerking tussen de Verenigde Staten en de Moedjahedien in grote lijnen op.

Informatie asymmetrie

Het toezicht houden op de Moedjahedien was een complex proces voor de Verenigde Staten. Het inzetten van eigen agenten door de CIA was niet mogelijk omdat dit de plausibele ontkenning in gevaar kon brengen, daarom werd er veel gebruik gemaakt van de Pakistaanse inlichtingendienst ISI (Sageman, 2004). Het houden van directe toezicht was hierdoor erg lastig, door gebruik te maken van een partner ter verstrekking van wapens, geld en logistieke steun kwam de informatievoorziening vanuit een secundaire bron. Desondanks beschikten de Amerikanen over enkele onafhankelijke bronnen die eigen informatie leverden en konden zij corrigerend optreden (Bruins-Slot, 2001). Het verkrijgen van

informatie ging deels via externe partners zoals de ISI en andere diensten. Daarnaast omvatte de financiële controle voornamelijk de intermediairs om na te gaan of de middelen voor de juiste doeleinden werden gebruikt. Om de plausibele ontkenning vol te kunnen houden werden er wapens van Russische makelaardij verstrekt aan de Moedjahedien. Op deze manier kon er worden beweerd dat de wapens op het slagveld buitgemaakt waren waardoor de Amerikanen buiten schot bleven. Hierdoor werden de ISI en andere diensten verantwoordelijk voor de aanschaf en verstrekking van deze wapens aan de Moedjahedien (Bruins-Slot, 2001). De Verenigde Staten waren het niet eens met de ISI-ideologie om wapen- en munitiedepots op Sovjetgrondgebied aan te laten vallen. Om te voorkomen dat de VS-Sovjet relatie in een nog slechtere situatie kwam, speelde de CIA informatie gefilterd, en zonder tussenkomst van de ISI, door naar de Moedjahedien. Onder andere satellietbeelden, inlichtingsrapportages en onderschepte Sovjetberichten waar de Verenigde Staten over beschikte werden direct doorgestuurd naar de Moedjahedien (Tuffaha, 2021). Anderzijds had de Moedjahedien controle over de bevolking waardoor zij in staat waren om een netwerk van observatie en berichtgeving door het land op te bouwen. Het verkrijgen van humit (human intelligence) bleek van cruciale waarde om de Sovjet-Unie te kunnen verslaan (Balasevicus & Smith, 2012). Het trainen van Moedjahedien strijders gebeurde in samenwerking met de ISI. Afghaanse strijders werden voornamelijk op Pakistaans grondgebied getraind door Amerikaanse militairen (Renfro, 2015). Omdat de training door eigen troepen gegeven werden konden de Amerikanen supervisie uitoefenen op wat de Moedjahedien te leren kreeg en wat hun mogelijkheden waren op het slagveld.

Er kan geconcludeerd worden dat door er sprake is van informatie asymmetrie tussen de verschillende spelers. Elke speler heeft zijn eigen informatiebronnen waar de andere partijen minimale tot geen toegang tot hebben, daarnaast was de informatiedeling enkel beperkt en gefilterd aanwezig. Desondanks dat er sprake was van informatie asymmetrie tussen de verschillende spelers, zijn er geen indicaties dat dit bijgedragen heeft aan het afkeren van de Moedjahedien tegen zijn weldoener.

Casus 2: FARC

Geschiedenis

Zoals vermeld is casus twee de FARC. De FARC (Revolutionaire Strijdkracht van Colombia) is een Marxistisch-Lenistisch paramilitaire organisatie opgericht in 1964 met als doel het vestigen van een socialistisch/communistisch bewind in Colombia (Tskhomelidze, 2014; NCTV, 2018). Sinds de jaren 30 waren er boerenzelfverdedigingsgroepen actief die vochten tegen de conservatieve Colombiaanse regering. Grote delen land waren in handen van de rijke elite, iets waar de boeren ontevreden over waren. De Communistische Colombiaanse Partij (CCP) speelden in op deze grote ongelijkheid en ontevredenheid in het land en duizenden boeren sloten zich aan bij deze beweging waarna zij aparte enclaves vormden (NOS, 2016). De CCP werd verboden door dictator Rojas Pinilla en nadat het Colombiaanse leger een van deze enclaves, het dorpje Marquetelia aanviel, vluchten 48 communistische

boeren en richten zij de FARC op. Met als kopstukken Manuel Marulanda Vélez en Jacobo Arenas werd het dorpje Marquetelia de eerste guerrillabasis van de FARC. Zij creëerden daar een autonome economie, verdedigd door bewapende veiligheidstroepen en verklaarden zich onafhankelijk van de staat Colombia (Medina & Özmen, 2020). Vanaf de oprichting was het doel van de FARC de omverwerping van de conservatief-liberale regering. Vanuit onherbergzaam terrein in het zuiden van Colombia voerde de FARC guerrilla- en terroristische acties zoals moord, ontvoering en aanslagen uit op overheidsdoelen en burgers. De FARC kreeg tijdens de Koude Oorlog financiële steun vanuit de Sovjet-Unie en vanaf de jaren 80 werden drugshandel, afpersing en het heffen van belastingen op boeren de belangrijkste inkomstenbronnen (NCTV, 2018). De omvang van de FARC varieerde door de jaren heen, in 2001 werd het aantal actieve militanten geschat op 15.000 tot 18.000 leden. Naarmate de tijd en de vredesonderhandelingen met de Colombiaanse regering vorderde, nam dit aantal gestaag af (U.S. Department of State, 2020; NCTV, 2018). Naast de officieuze steun van de Sovjet-Unie zijn er aanwijzingen voor samenwerkingen tussen de FARC en de ELN, IRA, ETA en buurland Venezuela (NCTV, 2018).

Sinds 2012 voerden de Colombiaanse regering en de FARC vredesonderhandelingen. In september 2015 bereikten de twee partijen een overeenkomst voor de geleidelijke, stapsgewijze, rechtvaardigheid en herstelbetalingen voor de misdrijven zoals kidnapping, moord en martelpraktijken. Er kwamen internationale tribunalen die moesten oordelen over de terroristische misdrijven. De politieke misdrijven van de FARC zouden onder een amnestieregeling vallen en zolang de FARC-strijders verantwoordelijkheid zouden nemen voor hun misdaden zouden zij geen gevangenisstraf opgelegd krijgen. Sinds 2016 is er een definitief vredesakkoord tussen de FARC en de Colombiaanse regering (NCTV, z.d.). Na meer dan een halve eeuw geweld staakt de FARC de gewapende strijd en gingen zij verder als politieke partij. Ondanks dat de Colombiaanse inwoners in een referendum de akkoorden tussen de FARC en de Colombiaanse regering afwezen (50,2%), voerde de overheid een aangepaste versie door, waarna deze akkoorden toch nog in werking traden (Ekenhorst, 2017).

Ideologische verbondenheid

De Sovjet-Unie en Cuba hebben tijdens de Koude Oorlog financiële steun verleend aan de FARC. Toen de communistische partij in de jaren 30 werd opgericht kregen zij ook al steun vanuit de Sovjet-Unie en de Komintern, de internationale communistische organisatie (Karaxha, 2024). Ook werden Colombiaanse FARC-strijders naar de Sovjet-Unie en Vietnam gestuurd om zich verder te verdiepen in het communisme en in oorlogsvoering. Het doel hierachter was het transformeren van het guerrillaleger naar een regulier leger, op deze manier wou de FARC zijn capaciteiten vergroten en zich professionaliseren in het communisme (Wilkens, 2010). Tijdens de jaren 70 en 80 promoveerde de Sovjet-Unie, samen met andere landen, agressief hun communistisch ideologische agenda in Zuid-Amerika. Zowel de Sovjet-Unie als Cuba steunden tijdens de Koude Oorlog buitenlandse groeperingen die

Marxistische ideologieën aanhingen. Sinds het eindigen van de Koude Oorlog hebben veel van deze groeperingen echter hun ideologieën verlaten en zijn zij op zoek gegaan naar andere sponsoring of manieren van financiering (Saleyhan et al., 2011). Voor de FARC betekende dit criminele activiteiten zoals ontvoering, moord, afpersing en voornamelijk drugshandel, desondanks bleven zij zich inzetten voor anti-imperialisme en agrarisme (Christensen, 2023). Na het uiteenvallen van de Berlijnse muur, het ijzeren gordijn en de Sovjet-Unie, zorgde het communisme voor ideologische twijfel binnen de FARC. Als gevolg van deze twijfel greep de FARC terug naar een pragmatische houding en namen een andere koers om interne ideologische problemen te vermijden (Wilkens, 2010). Desondanks bleef de FARC, net als de voormalige Sovjet-Unie, aanhanger van het linkse Marxistische/Leninistische gedachtegoed. Er bleef een streven naar de omverwerping van het kapitalistische systeem en het vestigen van een socialistische staat (Karanxha, 2024).

Ondanks dat er geen directe bewijzen zijn kan er geconcludeerd worden dat er wel degelijk sprake is geweest van ideologische overeenkomsten tussen de FARC en de Sovjet-Unie. Een van de gemeenschappelijke delers tussen de FARC en de Sovjet-Unie was het Communistische en Socialistische ideaalbeeld, het anti-imperialisme en de internationale solidariteit naar elkaar. Hoewel de muur en de Sovjet-Unie waren gevallen, en ondanks dat de FARC ideologische twijfels kreeg, bleven zij het linkse bewind aanhangen en zich inzetten voor socialistische zaak.

Ally-principle

Het ally-principle kan voortkomen uit ideologische convergentie, echter hoeft dit niet altijd zo te zijn. In sommige situaties kunnen strategische doeleinden ervoor zorgen dat er samenwerkingen aangegaan worden met partners waar geen ideologische overeenkomsten mee zijn. In de jaren 60 en 70 ontving de FARC (financiële) steun vanuit de Sovjet-Unie, maar al snel transformeerden zij naar een onafhankelijk opererende organisatie. Hierdoor kon de FARC doorgaan met zijn activiteiten, zelfs na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie (Doane, 2016). De steun van de Sovjet-Unie tijdens de Koude Oorlog was geen vreemd gegeven. Door deze expansiepolitiek ontvingen veel linkse groeperingen steun van de Sovjet-Unie met als doel het communisme te verstevigen op mondiaal niveau (Jacobsen, 1994). Door deze steun kon de FARC uitgroeien van een kleinschalige Marxistische militie naar een sterke, door het communisme geïnspireerde, antioverheidsbeweging (Cook, 2011). Ondanks dat de Sovjet-Unie en de FARC ideologische overeenkomsten hadden, sloot de Sovjet-Unie eind jaren 70 een diplomatieke relatie met Colombia. Dit markeerde het einde van de steunleveranties aan de FARC (Doane, 2016).

Ondanks dat het aannemelijk is dat de Sovjet-Unie de FARC als potentiële bondgenoot beschouwde in de strijd tegen het kapitalisme en imperialisme in Zuid-Amerika, zijn hier geen aanwijzingen voor gevonden. Er kan daarom niet geconcludeerd worden dat de steunleveranties vanuit de Sovjet-Unie

aan de FARC voortkomen uit het ally-principle. De ideologische overeenkomsten die de FARC en de Sovjet-Unie hebben staan los van de doelstellingen die beide partijen wilden behalen. Dit is te concluderen uit het feit dat de Sovjet-Unie in de jaren 70 een diplomatieke relatie is aangegaan met Colombia waarna de leveranties aan de FARC stopten. De FARC ging daarna op eigen financiële kracht door met het bereiken van hun doel.

Informatie asymmetrie

De ondersteuning die de FARC ontving van de Sovjet-Unie was geen uitzonderlijke gebeurtenis. De Sovjet-Unie steunde tijdens de koude oorlog meerdere communistische groeperingen in Zuid-Amerika (Saleyhan et al., 2011). Er zijn geen officiële gegevens bekend dat de Sovjet-Unie toezicht hield op de FARC of dat zij hebben geprobeerd besluitvorming te beïnvloeden. Wel konden FARC-strijders naar de Sovjet-Unie komen om zich te ontwikkelen op het gebied van het communisme en oorlogsvoering (Wilkens, 2010; NOS, 2016). Het is aannemelijk dat tijdens deze trainingsuitzendingen informatie werd vergaard door de KGB, de geheime dienst van de Sovjet-Unie. Allen (2015) beweert dat de KGB de linkse ideologie in Latijns-Amerika heeft gesticht, om zodoende de Sovjetinvloeden wereldwijd uit te bereiden.

In 2008 werd de Russische wapenhandelaar Viktor Bout, voormalig KGB-agent, opgepakt voor wapenhandel. Als een van de meest beruchte wapenhandelaren ter wereld heeft hij voor vele miljoenen aan wapens geleverd aan de FARC (U.S. Department of Justice, 2011). Rusland veroordeeld de aanhouding van Bout en gaven aan dat deze politiek gemotiveerd was. Na zijn veroordeling heeft de Russische overheid geprobeerd Bout terug te halen naar Rusland (Xiadon, 2011). De geruchten gaan dat Bout ten tijde van zijn wapenhandel werkte in opdracht van het Kremlin en dat hij veel tijd doorbracht binnen de Russische inlichtingendiensten (Goossens, 2022).

Mede door de zeer beperkte informatie kan er niet bevestigd worden dat de informatie asymmetrie tussen de FARC en de Sovjet-Unie heeft bijgedragen aan het afkeren van de partners. Er is een sterk vermoeden dat de Sovjet-Unie inzicht probeerde te verkrijgen in de FARC. Door FARC-strijders te trainen in eigen land en door mogelijk gebruik te maken van een oud KGB-agent als wapenhandelaar lijkt het alsof de Sovjet-Unie inzage en eventueel invloed had over het FARC-bewind. Door de beperkt beschikbare bronnen vanuit de Sovjet-Unie en de FARC is het niet mogelijk om hier harde conclusies te trekken of informatie asymmetrie verband hield met de steunverlening.

Casus 3: Houthi's

Geschiedenis

In 1962 werden de sjiiitische moslims in Jemen ten val gebracht. Na meer dan 1000 jaar aan de macht werd Jemen een republiek. Drie decennia later pakken de nakomelingen van de sjiiitische moslims de wapens op om hun macht terug te veroveren (Kwarten, 2015). In de jaren 90 werd de militante

groepering Houthi's opgericht om; de Amerikaanse invloeden in Jemen terug te dringen; het bevechten van het zionisme en; de islam uitbreiden (Sütçü, 2024). Sinds de Amerikaanse inval in Irak in 2003 radicaliseerden de Houthi's. De verzetsbeweging begon een gewapende opstand tegen het autoritaire bewind in Jemen en de oorlog duurde tot en met 2010. Tijdens deze oorlog vormden de Houthi's een alliantie met tribale groeperingen en andere oppositiegroepen tegen de regering (Koenis, 2023). In 2013 laaide de gevechten in Jemen weer op, waarna in 2014 de zittende regering werd verdreven door de Houthi's. Tijdens de burgeroorlog die volgde namen de Houthi's controle over het noordwesten van Jemen en vestigden zij een eigen bewind (Koenis, 2023). In 2015 begon buurland Saudi-Arabië, een land dat gesteund wordt door de westerse wereld, zich met het conflict te bemoeien (Koster, 2018). Saoedi-Arabië is de leider van de coalitie van Arabische staten die zich tegen de Houthi's te keren om stabiliteit te krijgen in het door oorlog verscheurde land (Zifan, 2014). De interesse van Saoedi-Arabië komt mede voort uit het belang van de transportroutes die door Jemen lopen. Langs de kust worden jaarlijks voor miljarden dollars olie naar het westen verscheept. Saoedi-Arabië wil haar sterke positie als soennitisch land in het Midden-Oosten behouden en is bang dat Iran, als sjiietisch land en aartsvijand, samen met de Houthi's die positie beperkt (Koster, 2018).

Na de aanvallen van Hamas op Israël begonnen de Houthi's op 19 oktober 2023 vrachtschepen aan te vallen op de Rode Zee. De Houthi's vallen deze schepen aan om hun solidariteit met Hamas te tonen en proberen de Israëliërs en hun bondgenoten te verzwakken (NOS.nl, 2023). Daarnaast worden vrachtschepen gekaapt en wordt de bemanning ontvoert om losgeld te eisen (El Bakkali, 2023).

De Houthi's worden door onder andere Iran en Hezbollah gesteund in hun strijd tegen het Westen.

Iran steunt groeperingen die vechten voor het uitbreiden van de islam in het Midden-Oosten, desondanks geven zij aan geen wapens, financiële steun of trainingen aan Houthi strijders te leveren (Glenn et al., 2022). Robinson (2024) spreekt dit tegen, volgens hem heeft 'Iraanse steun de militaire bekwaamheid van de Jemenitische Houthi's vergroot en hen geholpen geweld in de Rode Zee te projecteren. In ruil daarvoor heeft de groep het bereik van Irans anti-westen verzet als vergroot'.

Meerdere landen, waaronder de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Nederland, voeren missies uit om de Houthi's te stoppen. Door marineschepen in de Rode Zee en luchtaanvallen en bombardementen op de Houthi's in Jemen en Syrië probeert de internationale gemeenschap de veiligheid en stabiliteit terug te laten komen (Heylen, 2024). Rusland en China hebben een overeenstemming bereikt met de Houthi's. Door deze overeenstemming zullen de Houthi's geen vrachtschepen van deze landen zullen aanvallen (Dagher & Hatem, 2024). Dit gebeurde nadat China druk heeft uitgeoefend op Iran om te voorkomen dat de Chinese handel hinder zou ondervinden van de acties van de Houthi's (Hafezi & Hayley, 2024). Hierdoor lijkt de invloed en inmenging van Iran op het gedrag van de Houthi's bevestigd te worden. De werkelijke omvang van de Houthi's blijft onbekend, de schattingen variëren van duizenden tot tienduizenden. Volgens Vandepitte (2024) is de huidige omvang van de Houthi's rond de 20.000 goedbewapende en zeer getrainde strijders. Zij beschikken over

geërfde Russische wapens en hun regio ligt op het kruispunt van wapensmokkel, waar zij ook geld verdienen. Daarnaast wordt dit kruispunt gebruikt voor drugshandel, zowel binnen Jemen als op internationale schaal. Dit is een van de grote inkomstenbronnen van de Houthi's (Awsat, 2023).

Ideologische verbondenheid

Zoals aangegeven ontvangen de Houthi's steun vanuit Iran. Ondanks dat Glenn et al., (2022) aangeeft dat Iran geen wapens, financiële steun of trainingen aan Houthi strijders geeft, spreekt Robinson (2024) dit tegen. Kendall (2024) geeft ook aan dat de Houthi's niet in staat zouden zijn om op dit niveau te opereren zonder Iraanse training, wapens en inlichtingen. Daarnaast heeft de Amerikaanse Marine een Iraanse wapenleverantie, met als eindbestemming de Houthi's, weten te onderscheppen (NOS.nl, 2024; Ali, 2018).

De Houthi's en Iran hangen beide sjiitische stroming binnen de islam aan, hierdoor trekken zij vaker gezamenlijk op tegen soennitische tegenhangers zoals Saoedi-Arabië (van den Elshout, 2024). Iran is leider van de 'as van het verzet' tegen buitenlandse overheersing en zionistische uitbreiding (Anderson, 2019). De 'as van het verzet' bestaat uit verzetsgroepen in het Midden-Oosten zoals Hamas, Hezbollah en de Houthi's. Het 'as van het verzet' vecht met steun van Iran tegen Israël, de Verenigde Staten en andere Westerse landen (Colijn, 2023). De Houthi's vertrouwen op de steun van Iran en de 'as van het verzet' om cruciale mogelijkheden voor hun eigen strijd in Jemen binnen te halen. Hiervoor steunen zij initiatieven die niet direct in verband staan met hun eigen strijd of waar zij direct voordeel uit behalen (Zimmerman, 2022). Hieruit is af te leiden dat de Houthi's, Iran en de 'as van het verzet' ideologisch met elkaar verbonden zijn en niet alleen samenwerken uit eigen gewin.

Er kan geconcludeerd worden dat er een ideologische verbondenheid bestaat tussen Iran en de Houthi's. De verbondenheid is tussen de twee actoren is gebaseerd op gedeelte religieuze tradities en gezamenlijke oppositie tegen gemeenschappelijke vijanden. De Houthi's en Iran volgen beide de sjiitische stroming binnen de islam en delen dezelfde antiwesterse sentimenten tegen Israël en de Verenigde Staten. Deze ideologische verbondenheid resulteert in steunleveranties van wapens, geld en inlichtingen van Iran aan de Houthi's. Daarnaast steunen de twee partners elkaars initiatieven, ondanks dat zij daar zelf niet altijd een voordeel mee behalen.

Ally-principle

Van den Elshout (2024) geeft aan dat Iran meerdere groeperingen zoals Hezbollah, Hamas en ook de Houthi's, steunt om verschillende redenen maar met een helder doel. Dit doel is zoveel mogelijk macht vergaren in de regio en de stabiliteit van de tegenstanders ondermijnen. Volgens Anderson (2019) heeft Iran de leiding in de 'as van het verzet', niet zozeer door religieuze redenen, maar meer door de praktische toepassing. Zo zijn zij onafhankelijk, beschikken zij over genoeg (militaire) capaciteit en hebben een politieke wil. Rusland heeft ook al veel bemoeienis gehad binnen de as van het verzet. Waar

zij in 2015 in Syrië al met wapenleveranciers, financiële middelen en huurlingen invloed hebben gehad op de strijdmacht van Assad, steunen zij ook effectief Iran en de bondgenoten (Barnes-Dacey, 2018). Ook de steunverlening van Iran aan de verschillende verzetsgroepen heeft resultaat gehad. Deze steunverlening heeft ervoor gezorgd dat Iran sinds 2011 in grote delen van het Midden-Oosten invloed heeft kunnen uitoefenen. Landen als Syrië, Irak, Jemen en Palestina hebben te maken gehad met invloeden vanuit Iran (Steinberg, 2021). Naast militaire hulp heeft Iran ook diplomatieke en politieke steun geboden aan de Houthi's (Terril, 2014). Volgens Glenn et al. (2022) werken de Houthi's niet volledig in opdracht van Iran, maar wordt er wel dankbaar gebruik gemaakt van de capaciteiten die de Houthi's hebben om druk uit te oefenen in het Midden-Oosten.

Er kan geconcludeerd worden dat het ally-principle heeft bijgedragen aan de steunleveranties van Iran aan de Houthi's. Naast de ideologische overeenkomsten zijn de tactische en strategische doelen van beide partijen in overeenstemming, zoals het tegengaan van zionisme en het doordrukken van een antiwesterse agenda. De steunleveranties zijn momenteel nog gaande en er zijn vanuit beide partijen nog geen intenties om dit snel te laten stoppen.

Informatie asymmetrie

Het toezicht houden van Iran op de Houthi's gebeurt op verschillende manieren. Naast militaire steun biedt Iran ook diplomatieke en politieke steun aan de Houthi's (Terril, 2014). Op deze wijze heeft Iran goede inzage in het beleid van de Houthi's en zijn zij in staat om bij te sturen waar zij dat nodig achten. Het trainen van Houthi strijders op Iraans grondgebied zorgt mede voor toezicht en mogelijke bijsturen in gedachtegoed (Robinson, 2024; Kendall, 2024).

Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van informatie asymmetrie tussen Iran en de Houthi's. De verschillende bronnen laten zien dat Iran toezicht kan houden op de acties van de Houthi's en deze tot op heden nog steeds ondersteunt. Er is (nog) geen sprake van afkeer tussen de twee partijen.

Beantwoording deelvraag 2:

Bij de beantwoording van de deelvraag: “*Hoe was de samenwerking tussen de steun verlenende landen en de milities in drie geselecteerde casussen (Taliban, FARC en Houthi's) te duiden in termen van de kernvariabelen van het model van delegatie (ally-principle, ideologische verbondenheid, informatieasymmetrie)?*” gekeken worden naar de drie kernvariabelen. Om de beantwoording van deelvraag 2 te duiden kan er gekeken worden in de onderstaande tabel:

Bevindingen:

Militie:	Ideologische verbondenheid	Ally-principle	Informatie asymmetrie
Taliban/Moedjahedien - VS	Nee	Ja	Ja
FARC - USSR	Ja	Nee	Ja
Houthi's - Iran	Ja	Ja	Nee

De samenwerking tussen de VS en de Taliban betreffende de steunverlening komt niet voort uit ideologische verbondenheid. Het ally-principle heeft daarentegen wel degelijk bijgedragen aan de samenwerking tussen de twee actoren. Ook speelde informatie asymmetrie tussen de VS als steunverlener en de Taliban als steunontvanger een rol.

De FARC had wel ideologische verbondenheid met de Sovjet-Unie. Dit was ook de voornaamste reden voor de samenwerking tussen de twee actoren, er was geen sprake van het ally-principle. Daarnaast was er bij de samenwerking ook sprake van informatie asymmetrie.

Voor de Houthi's spelen zowel de ideologische verbondenheid als het ally-principle een rol in de samenwerking met hun steunverlener Iran. Er was daarentegen in deze casus geen aanwijzing dat informatie asymmetrie een rol speelde.

Hoofdstuk 5. Vergelijking

Om een duidelijk beeld te krijgen van de verschillen in ideologische overeenkomsten, het ally-principle en de informatie asymmetrie tussen de drie milities worden zij in dit hoofdstuk met elkaar vergeleken. De onderdelen die in voorgaand hoofdstuk zijn behandeld worden nu tegen elkaar afgezet en vergeleken op overeenkomsten en verschillen. Hiermee zal tevens de derde deelvraag worden beantwoord.

In de onderstaande tabel is een overzicht te vinden van de gegevens van de milities, alsmede de bevindingen die zijn gedaan in tabel 1 en de huidige situatie van de militie.

Tabel 2:

Naam:	Taliban/ Moedjahedien	FARC	Houthi's
Opgericht in:	1994	1964	Jaren 90
Land van origine	Afghanistan	Colombia	Jemen
Omvang:	30.000 - 85.000	15.000 – 18.000	20.000 +
Steunleveranties van:	Verenigde Staten	Sovjet-Unie	Iran
Vijand:	Sovjet-Unie/ communistisch Afghaans regime	Colombiaanse regering/ invloed Verenigde Staten	Jemenitische regering/ Israël/ Verenigde Staten
Secundaire activiteit:	Papaversteelt, drugshandel, afpersing, ontvoering, mijnbouw	Drugshandel, afpersing, ontvoering, belastingen	Wapensmokkel, drugshandel, kaping, ontvoering
Ideologische verbondenheid:	Nee	Ja	Ja
Ally-principle:	Ja	Nee	Ja
Informatie asymmetrie:	Ja	Ja	Nee
Huidige staat	Complete controle over Afghanistan	Omgevormd tot politieke partij	Actief op Rode Zee en in Jemen met gewelddadige aanvallen
Huidige situatie met (eerdere) steunverlener	Na jaren van oorlog momenteel geen banden meer	Na terugtrekken van de samenwerking geen banden meer	Wapenleveranties en samenwerking in grote mate

Geschiedenis

De Taliban komt voort uit een machtsvacuüm die is ontstaan na de terugtrekking van de Sovjet-Unie uit Afghanistan. De opvolgende burgeroorlog tussen de Communistische regering, lokale stamhoofden en de Moedjahedien was een vruchtbare bodem voor het ontstaan van de islamitisch georiënteerde beweging. De FARC kwam voort uit een boerenverzetsbeweging die ontevreden was over de verdeling van de rijkdom in Colombia. De communistische partij speelde in op deze ontevredenheid waarna de FARC ontstond en begon met zijn vrijheidsstrijd. De Houthi's hebben hun oorsprong in het verliezen van hun regering en de ontevredenheid over de Amerikaanse invloeden, zionisme en de koers van de islam in Jemen.

Alle drie de milities komen voort uit een bepaalde mate van ontevredenheid en hebben hun kans schoon gezien om via een (gewapende) strijd hun belangen te verdedigen. De drie de milities hebben in meer of mindere mate genoten van steunleveranties van buitenlandse regeringen en/of groeperingen. Naast deze leveranties houden zij zich tevens bezig met criminele activiteiten zoals drugshandel, afpersing en ontvoering. Bij alle milities is zichtbaar dat dit zowel tijdens als na de steunleveranties gebeurde. De milities uit dit onderzoek waren/zijn betrokken geweest bij de burgeroorlog die woedde in het land van origine. De eindsituaties van de milities verschillen erg van elkaar. Zo heeft de Taliban de volledige zeggenschap over Afghanistan in handen, de FARC heeft zich omgevormd tot een politieke partij en de Houthi's zijn nog actief bezig met het vechten tegen Westerse landen op de Rode Zee en het bevechten van de Jemenitische regering.

Ideologische verbondenheid

Zoals zichtbaar in tabel 2, is er tussen de Taliban/Moedjahedien en de Verenigde Staten geen sprake van ideologische verbondenheid. De samenwerking tussen de twee actoren was niet gebaseerd op ideologische overeenkomsten. Er was sprake van verschillende stromingen, verschillende ideaalbeelden en niet overeenkomende ideologische verbondenheid. Doordat deze ideologische verbondenheid daarentegen wel werd gevoeld met Al-Qaida, resulteerde de keuze van de Taliban erin om een toevluchtsoord te blijven voor strijders. Aansluitend hierop ontstond het conflict tussen de VS en Afghanistan, wat het begin van een langslpende oorlog vormde.

Bij de FARC was er wel sprake van ideologische overeenkomsten met het steun leverende land. De Sovjet-Unie deelde, net als de FARC, een Marxistisch/Lenistisch gedachtegoed. Het anti-imperialisme en de internationale solidariteit naar het socialistische en communistische wereldbeeld zorgden ervoor dat er een gedeelde ideologie was tussen de FARC en de Sovjet-Unie. Zelfs na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie bleef de FARC, al dan niet in mindere mate, zich inzetten voor dit wereldbeeld. De ideologische verbondenheid is erg sterk zichtbaar tussen de FARC en de Sovjet-Unie.

De Houthi's delen ideologische doelstellingen met Iran. De specifieke stroming, het sjiïsme, binnen de islam die beide partijen volgen, zorgt ervoor dat zij naar elkaar toetrekken bij het zoeken van een bondgenootschap. De gedeelde islamideologie zorgt ervoor dat de twee spelers elkaar blijven ondersteunen, ook in internationale context. De actoren steunen acties van de ander zonder dat zij daar individueel voordeel uit halen. Dit geeft aan hoe sterk de ideologische verbondenheid tussen de twee actoren is. De ideologische verbondenheid is hierdoor zichtbaar tussen de Houthi's en Iran.

Ally-principle

Voor de steunleveranties aan de Moedjahedien/Taliban door de Verenigde Staten is heel duidelijk dat het ally-principle een rol heeft gespeeld. Zonder de aanwezigheid van ideologische overeenkomsten is duidelijk dat alleen de strategische belangen van beide spelers ervoor hebben gezorgd dat zij een samenwerking aan zijn gegaan om het gemeenschappelijke doel te bereiken. Na het bereiken van dit doel, het verdrijven van de communisten in Afghanistan, hield de samenwerking tussen beiden ook op.

De samenwerking tussen de FARC en de Sovjet-Unie heeft geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van het ally-principle. De ideologische overeenkomsten, en de daarbij horende doelstellingen, zijn niet gerelateerd aan het ally-principle. Ondanks de gemeenschappelijke strijd tegen het kapitalisme en imperialisme in Zuid-Amerika, zijn de steunleveranties van de Sovjet-Unie aan de FARC geen resultaat van het ally-principle. Mede door de diplomatieke relatie die de Sovjet-Unie is aangegaan met Colombia in de jaren 70 blijkt dat de doelen, en manieren om de doelen te bereiken, niet overeenkomstig waren tussen de twee partners.

De steunleveranties van Iran aan de Houthi's komen mede voort uit het ally-principle. Naast overeenkomsten op ideologisch vlak zijn ook de strategische en tactische doelen van beide actoren in overeenstemming, hier moet er gedacht worden aan het tegengaan van het zionisme en het doordrukken van een antiwesterse agenda. Door naast strategische overeenkomsten ook ideologisch gezien overeenkomsten te hebben, zullen de Houthi's niet snel Iran verrassen qua activiteiten. De afkeer van een steunverlener aan een militie zal daardoor niet snel voorkomen.

Informatie asymmetrie

Er is sprake geweest van informatie asymmetrie tussen de Taliban/Moedjahedien en de Verenigde Staten. Door onder andere de steunleveranties via externe partijen te doen bleef de communicatie en informatiedeling tot het minimum beperkt. De informatiedeling was daarnaast gefilterd en onvolledig. Ondanks dat er sprake was van informatie asymmetrie tussen de actoren zijn er geen indicaties dat dit heeft bijgedragen aan de afkeer van de partners.

Door de beperkte informatie over de FARC en de Sovjet-Unie, is het zeer onwaarschijnlijk dat informatie asymmetrie heeft bijgedragen aan het afkeren van de partners. Het is bekend dat de Sovjet-Unie inzicht probeerde te verkrijgen in de FARC door onder andere guerrillastrijders in eigen land te trainen, maar er zijn geen gegevens die aantonen dat dit daadwerkelijk gelukt is. Daarentegen is wel bekend dat het afkeren van de Sovjet-Unie voortkomt uit een andere situatie en niet uit informatie asymmetrie. Desalniettemin is er door de beperkte beschikbaarheid van bronnen niet mogelijk om hier conclusies te trekken of er sprake is geweest van informatie asymmetrie.

Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van informatie asymmetrie tussen Iran en de Houthi's. De verschillende bronnen laten zien dat Iran toezicht kan houden op de acties van de Houthi's en deze tot op heden nog steeds ondersteunt. Er is (nog) geen sprake van afkeer tussen de twee partijen.

Beantwoording deelvraag 3:

Voor de beantwoording van de derde deelvraag: *“In hoeverre bieden, bij de drie geselecteerde casussen (Taliban, FARC en Houthi's), de kernvariabelen (ideologische verbondenheid, ally-principle en informatie asymmetrie) een verklaring voor het afkeren van een militie tegen zijn weldoener?”* worden de drie kernvariabelen (ideologische verbondenheid, ally-principle en informatie asymmetrie) van de verschillende casussen (Taliban, FARC, Houthi's) met elkaar vergeleken.

Er kan geconcludeerd worden dat ideologische verbondenheid geen effect heeft gehad op het afkeren van militie tegen zijn weldoener. Bij een casus, Taliban – VS, was er geen sprake van ideologische verbondenheid tussen de twee actoren, maar wel een verbondenheid van de militie met een externe partij. De gevolgen hiervan werden duidelijk toen er gekozen moest worden tussen een voormalige steunleverancier en een partij die ideologische overeenkomsten had. Bij de twee andere casussen was er wel sprake van ideologische overeenkomsten, desondanks heeft dit in FARC – USSR casus niet geresulteerd in het voorkomen van het afkeren van de militie. Ondanks de ideologische verbondenheid eindigde de steunleveranties na het aangaan van een diplomatieke relatie met het land van oorsprong. In slechts een casus heeft de ideologische verbondenheid ervoor gezorgd dat de steun die een buitenlands land gaf, nog steeds gegeven wordt. Bij de Houthi's – Iran casus was er geen sprake van afkeer.

Het ally-principle was in twee van de drie casussen van toepassing. Bij de Taliban – VS casus, waar het ally-principle van toepassing was, eindigde de samenwerking nadat het gezamenlijke doel was behaald. Voor beide partijen was er op dat moment geen meerwaarde om de samenwerking door te zetten. In de tweede casus, FARC – USSR, was er geen sprake van het ally-principle. Door het ontbreken van een gezamenlijk doel werd al snel afgeweken van de partner wanneer er in een andere situatie meer resultaat behaald kon worden. De derde casus, Houthi's – Iran, was er wel sprake van het ally-principle. De

gezamenlijke doelstelling is hier nog niet behaald, waardoor ook de steunleveranties momenteel nog doorgaan.

De informatie asymmetrie was in twee van de drie casussen aan de orde. Wanneer er of geen sprake is van ideologische verbondenheid, Taliban – VS, of ally-principle, FAR – USSR, zijn er tekenen van informatie asymmetrie gevonden. Wanneer er zowel sprake is van ideologische verbondenheid als het ally-principle, zoals in de Houthi'-Iran casus, is er geen sprake van informatie asymmetrie.

Er kan geconcludeerd worden dat bij zowel het ontbreken van ideologische verbondenheid of ally-principle, en bij de aanwezigheid van informatie asymmetrie, de militie en zijn steunverlener van elkaar zullen afkeren. Zo geeft de aanwezigheid van enkele kernvariabelen geen garantie op een lange samenwerking en bondgenootschap. Wanneer er echter sprake is van zowel ideologische verbondenheid als het ally-principle, en er geen sprake is van informatie asymmetrie, blijkt de samenwerking en bondgenootschap tussen de actoren vruchtbaar en betrouwbaar te zijn.

Hoofdstuk 6. Conclusie en discussie

In dit laatste hoofdstuk van deze masterthesis zullen de bevindingen worden samengevat om zodoende de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. Daarnaast zullen de implicaties van dit onderzoek en de beperkingen benoemd worden, samen met suggesties voor toekomstige onderzoeken. Als laatste zullen aspecten benoemd worden waar rekening mee gehouden moet worden bij toekomstige steunverleningen aan milities.

6.1 Beantwoording hoofdvraag

In de volgende paragrafen zullen de bevindingen van dit onderzoek besproken worden om daarmee de volgende hoofdvraag mee te beantwoorden: *“Hoe kunnen wij verklaren dat milities die steun krijgen van buitenlandse mogendheden zich keren tegen deze steunverlener?”*.

Er kan gesteld worden dat ideologische verbondenheid, het ally-principle en informatie asymmetrie een belangrijke verklaring vormen in de onderzochte casussen van de Taliban-VS, FARC-USSR en Houthi's-Iran voor het afkeren van milities tegen hun steunverlener.

In de onderzochte casussen werd zichtbaar dat de afkeer van de militie mede samenhangt met (1) veranderende belangen, (2) gebrek aan vertrouwen en (3) een verandering in de machtsbalans.

Ad 1. In de eerste plaats is een belangrijke bevinding dat wanneer er alleen sprake is van een ‘ally’ (volgens het ally principle) na het behalen van de gezamenlijke doelstelling een verandering in belangen zal optreden. De twee partners hebben dan geen verbindende factor meer wat op den duur kan leiden tot conflicten. Het ally principle alleen geeft geen stabiele basis voor een langdurig partnerschap.

Ad 2. Informatie asymmetrie is een gevolg van gebrek aan vertrouwen tussen partners. Door onvoorspelbaarheid van gedrag en angst voor een reactie kunnen zowel milities als hun steunverlener informatiedeling beperken. Dit wantrouwen kan een basis vormen voor conflicten en uiteindelijk leiden tot het verbreken van de opgebouwde band tussen de twee actoren.

Ad 3. Ideologische verbondenheid zonder een gezamenlijk doel is geen stabiele basis voor een langdurig partnerschap. De verandering in machtsbalans zorgt voor aanpassing van strategieën en allianties om eigen belangen verder te beschermen. Ideologische verbondenheid alleen geeft geen stabiele basis voor een langdurig partnerschap.

De basis voor een stabiele samenwerking tussen een mogendheid en een militie kan pas gevormd worden wanneer er zowel sprake is van ideologische verbondenheid alsmede dat zij elkaar in het ally principle

vinden. Wanneer deze twee factoren aanwezig zijn, en de informatie asymmetrie beperkt zal zijn, is er een stabiele basis voor een langdurige samenwerking tussen een militia en een overheid.

Deze scriptie bevestigt eerder onderzoek, maar werpt ook nieuw licht op bestaand onderzoek naar het gebruik van militia's door overheden. Eerder onderzoek liet zien waarom overheden militia's inzetten ongeacht alle negatieve aspecten die voortkomen uit de ondersteuning. Ondanks de risico's en gevolgen van het inzetten van militia's kiezen overheden in grote getalen nog voor om plausibele ontkenning te creëren door militia's te gebruiken (Paul et al., 2010; Thomson & Pankhurst, 2022). Huidig onderzoek laat zien dat deze bevinding alleen geldt wanneer er sprake is (inter)nationale veroordeling en de mogelijkheid tot politieke en juridische gevolgen. Bij autoritaire regimes en dictaturen, regeringsvormen zonder risico op politieke gevolgen, is het hebben van een plausibele ontkenning minder van belang. Autoritaire overheden zullen sneller gebruik maken van militia's en openlijk steun leveren. Zij lopen weinig tot geen risico waardoor het niet van belang is om steunleveranties te verbergen of betrokkenheid te ontkennen. Volgens de theorie resulteert risicovoller gedrag in een moral hazard (Döhler, 2018). Een overheid die geen risico loopt op consequenties van gesteunde groeperingen zal weinig hinder ondervinden van deze moral hazard.

6.2 Theoretische reflectie

Deze masterthesis is een aanvulling op de bestaande literatuur over het gebruik van militia's en de risico's die hierbij horen. Deze thesis geeft een nieuw perspectief aan drie factoren die invloed hebben op het afkeren van een militia tegen hun weldoener en bevestigt de beweegredenen van overheden om toch met militia's samen te werken. De resultaten versterken de standpunten aangedragen in de literatuur welke voordelen overheden genieten wanneer zij gebruik maken van militia's.

Dit onderzoek heeft aangetoond onder welke factoren militia's geen betrouwbare partner zijn voor een langdurige samenwerking. Een triviale bevinding is dat het ally-principle geen zekerheid geeft op een bondgenootschap. Na het behalen van een gezamenlijke doelstelling is er geen reden meer voor beide actoren om aan elkaar gekoppeld te zijn; dit resulteert in een afkering van partijen. Een unieke aanvulling op deze bevinding is dat ook ideologische verbondenheid ook geen zekerheid geeft op een langdurige samenwerking. In beginsel kan er een bondgenootschap vormen wanneer er geen andere spelers in beeld zijn, maar wanneer een van beide partijen voordeel kan behalen door een bondgenootschap aan te gaan met een andere actor geeft de ideologische verbondenheid geen vaste waarde. Alleen wanneer zowel ideologische verbondenheid alsmede het ally-principle van toepassing zijn, bestaat de mogelijkheid op een langdurig bondgenootschap. Deze bevinding geeft een aanvulling op de bestaande literatuur en geeft een nieuw perspectief op de factoren die van invloed zijn op de relatie tussen militia's en hun steunverlener.

Dit onderzoek heeft daarnaast aangetoond dat milities zich vaak vormen tot criminele organisaties. Activiteiten zoals drugshandel, ontvoering en afpersing zorgen voor financiële middelen voor de militie. Deze secundaire activiteiten gebeuren zowel tijdens als na de steunleveranties en zijn bedoeld om de gewapende strijd voort te zetten of te zorgen voor zelfverrijking van de militie. Omdat milities moeilijk verantwoordelijk te houden zijn voor hun gedragingen, kunnen zij in grote mate ongestraft hun criminele activiteiten voortzetten. Hierdoor zullen zij weinig druk zich in legitieme activiteiten te ontplooiën.

Hoewel het ally-principle geen nieuw fenomeen is in de academische discussie, is de literatuur versnipperd door verschillende perspectieven. Er is sprake van tegenstrijdigheid binnen het P-A model en dan specifiek over het ally-principle. Volgens Montagnes & Wolton (2015) kiest een principaal bij het ally-principle het liefst een identieke kloon van zichzelf en hecht deze veel waarde aan ideologische overeenkomsten. Volgens Jo (2010) zou de principaal in bepaalde situaties beter af zijn door de taken te delegeren aan een partij die niet dezelfde ideologische overeenkomsten heeft. Bendor & Meiorowitz (2004) geven aan dat er gekeken zou moeten worden naar de 'beste' agent voor de taak in plaats van naar ideologische overeenkomsten. Voor de casus Taliban-VS kan geconcludeerd worden dat de theoretische benadering van Jo en Bendor & Meiorowitz het meest passend is. De VS en de Taliban hadden geen ideologische overeenkomsten, desondanks bleek de Taliban de beste agent voor de situatie. Voor de taakstelling was deze keuze van de VS dan ook geslaagd. De gestelde doelstelling is met behulp van steunleveranties behaald en het gemeenschappelijke resultaat is naar behoren geweest. De FARC-USSR casus komt meer overeen met de theoretische benadering van Montagnes & Wolton. Er werd, door beide partijen, meer waarde gehecht aan ideologische overeenkomsten dan aan een gezamenlijk doel. Deze benadering resulteerde in afkering van de USSR naar de FARC voor een sterker bondgenootschap met een andere partner. Het afkeren in deze casus was een onverwachte wending gezien de gedeelde ideologische toekomstbeelden.

Als reflectie op de theorie kan er beter gekozen worden voor een agent die de taak het beste uitvoert, zoals Bendor & Meiorowitz (2004) al aan hebben gegeven. Aanvullend hierop zegt Jo (2010) dat het in bepaalde situaties beter is om de taken te delegeren aan een agent met een verschillende ideologie. Wanneer er bij een agent sprake is van zowel ideologische convergentie als het ally-principle zou deze de taken moeten krijgen van de principaal. Wanneer dit voor een van de twee kernvariabelen het geval is zou de principaal de keuze moeten maken om voor de beste 'agent' voor de taak te gaan, met in het beste scenario een tegengestelde ideologie.

In deze scriptie is er gebruik gemaakt van de P-A theorie en van drie kernvariabelen om het afkeren van milities en hun buitenlandse steunverlener getracht te verklaren. Ondanks dat er zowel in de academische literatuur als in de bestudeerde casussen duidelijk effecten zichtbaar waren van het P-A model, heeft dit niet geleid tot een duidelijke verklaren van afkeer. De toevoeging van de drie

kernvariabelen; ideologische verbondenheid, het ally-principle en informatie asymmetrie, hebben daarnaast ook niet de beoogde verklaring kunnen bieden. Reflecterend op het gebruik van het P-A model en het meten aan de hand van de drie kernvariabelen kan worden gezien als een simplistische keuze. Het P-A model geeft aan hoe relaties tussen twee groepen het beste georganiseerd kunnen worden en de drie kernvariabelen zijn gericht op het geven van een verklaring van de bestendigheid van de relatie tussen twee partijen. Beide gebruikte onderdelen verklaren in mindere de afwending van de overheid of militie. Deze thesis had als primaire doelstelling het verklaren van de afwending van een militie en zijn steunverlener. Om in lijn met deze doelstelling te blijven en de afwending te verklaren is er gebruik gemaakt van drie andere variabelen namelijk; veranderende belangen, gebrek aan vertrouwen en een verandering in de machtsbalans.

Bij de uiteenzetting van de theorie is er een focus geweest op de beweegredenen van overheden om milities te steunen, de risico's die verbonden zijn aan de steunverlening en de verschillende facetten van het P-A model. Tijdens de analyse van de drie casussen is gebleken dat de gekozen theoretische kaders niet afdoende waren om de afwending te kunnen verklaren. Het afkeren van een militie van zijn steunverlener bleek in de praktijk dieper en complexer te zijn dan in eerste instantie werd aangenomen. De gekozen theorie en de kernvariabelen gaven een goede inzage geeft in de bestendigheid van een relatie, maar waren in mindere mate geschikt om de afkeer te verklaren.

De conclusie van de thesis weergeeft hoe de afkeer van de milities met hun steunverleners samenhangt met veranderende belangen, gebrek aan vertrouwen en een verandering in de machtsbalans. Het is verwonderlijk dat, ondanks alle factoren die de loyaliteit tussen een militie en een mogendheid kunnen ondermijnen, de relatie in de praktijk tussen twee actoren toch vaak goed functioneert. Desondanks is op te merken dat langdurige samenwerkingen tussen overheden en milities vaak niet standhouden. Door het onderzoek werd zichtbaar hoe milities over tijd veranderen; zij houden zich vaak bezig met drugshandel, afpersing en andere criminele activiteiten. In de onderzochte casussen kwamen deze secundaire activiteiten ook naar voren; deze activiteiten kunnen worden gezien als een moral hazard. De milities gedragen zich risicovoller en houden zich bezig met activiteiten zonder dat de steunende overheid hier toestemming of opdracht voor geeft. Zoals Waterman & Meier (1998) aangeven, komt moral hazard voort uit informatie asymmetrie. In een van de onderzochte casussen werden deze secundaire activiteiten ook uitgevoerd door een partij waar er geen sprake was van informatie asymmetrie. Doorn (2017) geeft aan dat wanneer er geen goede controle is, de agent afwijkt van zijn originele taken en gaat handelen in eigenbelang. Deze gegeven oorzaak van moral hazard past beter bij de onderzochte casussen. Bij de analyse van de drie casussen zijn de secundaire activiteiten en de moral hazard die daaruit voortvloeit onderkent. Opmerkelijk genoeg heeft de aanwezigheid van een moral hazard in de casussen niet bijgedragen aan de afwending van de milities met hun steunverleners.

Om moral hazard en informatie asymmetrie te voorkomen kan er extra controle en toezicht zijn vanuit de principaal op de agent. De kosten die gemaakt moeten worden om controle en toezicht op de agent te houden worden agency costs genoemd (van Dijk, 2004). In de onderzochte casussen wordt in enkele situaties wel toezicht gehouden door militieleden op te leiden in eigen land, desalniettemin zijn er verder geen extra kosten te vinden in het onderzoek. Volgens Jensen & Meckling (1976) bestaan de agency costs uit de som van monitoring costs, bonding costs en restverlies. In de onderzochte casussen zijn deze kosten niet nadrukkelijk aanwezig. Derhalve kan er geconcludeerd worden dat er voor de Taliban, de FARC en de Houthi's geen significante agency costs zijn gemaakt door de steunverleners.

De aanwezigheid van milities binnen een land beïnvloedt ook de rol van de overheid aanzienlijk. Zo zorgde de aanwezigheid van de Taliban in Afghanistan voor een interventie vanuit de NAVO. Samen met de Afghaanse regering en de Noordelijke Alliantie werden er directe militaire acties uitgevoerd tegen de Taliban om hen te verdrijven. Naast militaire interventies zijn er vredesonderhandelingen gevoerd en is er diplomatieke druk uitgeoefend op internationale partners van de Taliban. De aanwezigheid van de Taliban in Afghanistan geleid tot veel oorlogsgeweld, armoede, voedseltekorten en gebrek aan gezondheidszorg. De Afghaanse regering heeft samen met de NAVO, ondanks alle inspanningen, geen langdurig en zelfstandig bewind kunnen vestigen. Uiteindelijk heeft de aanwezigheid van de Taliban gezorgd voor destabilisatie in Afghanistan.

In Colombia heeft de regering gedurende tientallen jaren directe militaire acties uitgevoerd richting de FARC. De overheid heeft zich, met hulp van internationale bondgenoten, ingespannen om het geweld en de cocaïne productie te verminderen. Door de verandering in een narcostaat heeft de overheid grote veranderingen moeten ondergaan om het geweld en de wetteloosheid die de FARC creëerde onder controle te houden. Uiteindelijk resulteerde vredesonderhandelingen tussen de FARC en de Colombiaanse overheid in het einde van het gewapende conflict. De aanwezigheid en activiteiten van de FARC hebben voor tientallen jaren de Colombiaanse bevolking getergd en geleid tot destabilisatie. De burgeroorlog in Jemen tussen de overheid en de Houthi's hebben rampzalige gevolgen gehad voor de bevolking. Militaire acties van de overheid, gesteund door een anti-Houthi-coalitie, hebben gezorgd voor een langdurig en complex conflict. Deze burgeroorlog en de militaire interventies hebben gezorgd voor een humanitaire crisis in Jemen. Desondanks zijn er vredesonderhandelingen geweest om tot een diplomatieke oplossingen te komen. Deze gesprekken hebben niet tot geleid tot een langdurig bestand. De bevolking van Jemen leidt nog steeds onder het bestaan van de Houthi's en zolang zij acties blijven uitvoeren tegen de overheid zal er geen stabiliteit voor het land kunnen ontstaan.

De aanwezigheid van milities dwingt overheden om hun strategieën aan te passen. De activiteiten waar milities bij betrokken zijn zorgen voor destabilisatie van een land. Zowel de primaire activiteiten; ideologische verandering, als de secundaire activiteiten; georganiseerde criminaliteit, resulteert in een aanpassing van strategieën van overheden. De activiteiten van milities resulteren vaak in humanitaire

crisissen en beïnvloeden de stabiliteit van landen. Overheden worden door deze activiteiten afhankelijk van militaire interventie en internationale samenwerking om de milities te bedwingen. Zowel in Afghanistan als in Jemen waren de overheden afhankelijk van deze twee factoren om de milities te bedwingen en de stabiliteit terug te laten keren. In Colombia is het bedwingen van de militie bereikt door onderhandelingen met de militie, door het tekenen van een vredesakkoord is de stabiliteit teruggekeerd.

De aanwezigheid van milities in een land zorgen in meer of mindere mate voor destabilisatie en dwingt overheden om te reageren om deze aanwezigheid. Zowel primaire activiteiten, zoals het nastreven van ideologische veranderingen, als secundaire activiteiten, zoals georganiseerde criminaliteit, beïnvloeden de stabiliteit van een land en zorgen ervoor dat overheden acties moeten ondernemen. Deze activiteiten van milities resulteren vaak in humanitaire crisissen. Het bedwingen van milities en het bestrijden van deze crisissen gaan vaak gepaard met militaire interventie en internationale samenwerking.

In zowel Afghanistan als Jemen was zichtbaar dat de overheden sterk afhankelijk waren van militaire interventies en internationale samenwerking om de milities te bestrijden en stabiliteit te herstellen. In Colombia daarentegen werd stabiliteit bereikt door onderhandelingen met de milities. Het tekenen van een vredesakkoord met de FARC leidde tot een significante verbetering van de veiligheidssituatie in het land en zorgde voor een herstel in de stabiliteit.

6.3 Beperkingen en suggesties voor toekomstig onderzoek

In deze paragraaf worden de beperkingen van dit onderzoek besproken, daarnaast zullen suggesties voor toekomstige onderzoeken aangedragen worden en wordt de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek bevestigd.

De eerste beperking van dit onderzoek ligt op de beperkte generaliseerbaarheid. De lezer moet rekening houden dat slechts drie casussen bestudeerd zijn om tot deze bevindingen te komen. Hierdoor is het moeilijk om deze bevindingen naar een bredere populatie of andere contexten te generaliseren. De drie milities hebben overeenkomsten in de theoretische concepten; ze zijn alle drie bezig met het hervormen van overheidsbeleid en proberen hier inspraak op uit te oefenen. De unieke kenmerken van elke casus kunnen een beperking vormen voor de algemene geldigheid van de bevindingen. Zo komen de gekozen milities voort uit een ideologische oorsprong en hebben zij religieuze of politieke redenen, iets wat niet geldt voor alle milities. Desondanks is er een grondige analyse uitgevoerd op de drie casussen van de Taliban, de FARC en de Houthi's. Ondanks dat de omvang van het onderzoek slechts drie casussen bevatte zijn de gekozen milities in grote lijnen representatief voor het merendeel van de bestaande milities.

Een tweede beperking ligt in de mogelijke selectiebias. De drie geselecteerde casussen, de Taliban, de FARC en de Houthi's, zijn internationaal bekend en hebben een grote rol gespeeld in het mondiale veiligheidsbeeld. Voor deze thesis zijn er geen kleine, onbekende en minder succesvolle milities meegenomen in het onderzoek en geanalyseerd. Zoals aangegeven in de caseselectie is er in het voortraject wel gekeken naar meerdere milities zoals het Azov-bataljon en Boko Haram, maar zijn deze groeperingen niet meegenomen in de uiteindelijke analyse. Desondanks zijn de drie geselecteerde casussen zorgvuldig gekozen en is geprobeerd de selectiebias tot een minimum te beperken. Zodoende is er tijdens het onderzoek ook de keuze gemaakt om de twee casussen van de Taliban en de FARC uit te bereiden met een derde casus, namelijk de Houthi's.

Tot slot vormt de soms beperkte (academische) informatie een belemmering voor de diepgang van dit onderzoek en zodoende een beperking voor de bevindingen. Over de casus Taliban zijn er ruime wetenschappelijke publicaties te vinden, alsmede in combinatie met steunleveranties vanuit de VS. Over de FARC zijn, mede door de lange geschiedenis, veel wetenschappelijke bronnen. De beperking openbaart zich hier alleen doordat de USSR weinig bronnen heeft prijsgegeven over de geleverde steunleveranties. Het trekken van conclusies is hierdoor lastig. Over de Houthi's zijn er, net als de Taliban, veel bronnen beschikbaar. Alleen over de huidige geopolitieke situatie in de Rode Zee is nog maar zeer beperkte wetenschappelijke literatuur te vinden. Om deze reden is er in enkele gevallen gebruik gemaakt van mediaberichten. Ondanks de grondige analyse naar de betrouwbaarheid van de gebruikte bronnen geeft dit een mogelijke beperking voor de bevindingen.

De betrouwbaarheid van dit onderzoek kan worden vastgesteld door de gekozen casussen met dezelfde bronnen nogmaals te analyseren. Er is in grote mate gebruik gemaakt van wetenschappelijke bronnen. In de situaties waar er gebruik is gemaakt van niet-wetenschappelijke bronnen, zijn deze gegevens door middel van triangulatie gecontroleerd. Daarnaast is er bij het verzamelen van data zoveel mogelijk gebruik gemaakt van objectieve en recente bronnen. Er is consistent gewerkt met een zoekmachine en eenzelfde soort termen voor de dataverzameling. Door deze werkwijze te hanteren is een consistente dataverzameling gegarandeerd.

De validiteit van dit onderzoek kan worden vastgesteld doordat de casebeschrijving en analyse nauwkeurig de concepten vertegenwoordigen die zijn onderzocht. Hierbij is gebruik gemaakt van het theoretisch kader dat in hoofdstuk 2 uiteen is gezet. Voor de interne validiteit kan er met grote mate van zekerheid worden gezegd dat de afkering van milities en overheden komt door de drie kernvariabelen. Voor de externe validiteit bestaat er een beperking. Voor milities die vanuit eenzelfde oorsprong komen als de onderzochte casussen kan er met grote mate van zekerheid worden gezegd dat de resultaten generaliseerbaar zijn. Bij milities die in de basis afwijken van de onderzochte casussen zal de generaliseerbaarheid beperkt zijn.

Deze studie betrof een onderzoek naar aspecten die meespelen in het afkeren van een militie naar zijn weldoener. Verder onderzoek zou de gevolgen van het afkeren van een militie naar zijn weldoener moeten bestuderen. Dit vervolgonderzoek kan zich richten op de effecten die de regio ervaart na het afkeren van een militie van zijn weldoener. Het resultaat zou zich moeten richten op een verdeling van de bedoelde en onbedoelde gevolgen van de steunleveranties alsmede de gevolgen van het afkeren van het bondgenootschap. Door deze aspecten te onderzoeken kan er een beter beeld geschetst worden van de (langdurige) effecten van het verlenen van staatssteun aan milities voor de regio waarin zij actief zijn. Een vervolgonderzoek zou een gat vullen in zowel de wetenschappelijke literatuur als een verduidelijking voor de maatschappelijke ambiance.

6.4 Beleidsimplicaties

In deze paragraaf worden aspecten waar rekening mee gehouden moet worden bij toekomstige steunverlening aan milities behandeld. Deze paragraaf kan gezien worden als beleidsregel en geldt als beantwoording van deelvraag 4. Door de geanalyseerde casussen kunnen er richtlijnen gegeven worden om bij toekomstige steunverlening het afkeren door de milities te voorkomen, alsmede onbedoelde tegenslagen af te wenden.

Voor de beantwoording van deelvraag vier: *“Op basis van de bevindingen van dit onderzoek, met welke aspecten moeten mogendheden rekening mee houden bij toekomstige steunverlening aan milities?”* wordt er gekeken welke beleidsimplicaties overheden mee moeten nemen bij de besluitvorming om steun te verlenen aan milities.

Voor toekomstige steunleveringen moeten overheden rekening houden met verschillende aspecten. De bevindingen van dit onderzoek zijn dat er voor een langdurige samenwerking met een militie er sprake moet zijn van zowel ideologische verbondenheid als het ally-principle. Afhankelijk van het type conflict waar een land invloed op wil uitoefenen en de kortstondige en langdurige doelstellingen kunnen zij ervoor kiezen wel of niet in zee te gaan met een militie. Zoals aangegeven in deze thesis worden milities vaak ingezet door landen om een plausibele ontkenning te creëren. Landen zullen bij toekomstige steunleveranties dus rekening moeten houden met juridische consequenties en politieke implicaties. De steunverlening aan milities kan juridische en politieke repercussies tot gevolg hebben; overheden zullen bij hun keuze om over te gaan tot steun een analyse moeten maken in welke mate dit risico voor hen geldt en of zij dit risico willen lopen.

Daarnaast moet een land nadenken over de korte- en langdurige doelstellingen. Wanneer een land een enkele doelstelling wil behalen kunnen zij de keuze maken om een militie te zoeken die dezelfde doelstelling deelt. Het hebben van ideologische overeenkomsten is dan geen vereiste omdat zij een

kortetermijndoelstelling hebben en geen rekening hoeven te houden met een langdurig bondgenootschap.

Steun aan een militie kan de stabiliteit en veiligheid in een regio zowel positief als negatief beïnvloeden. Wanneer er steunverlening gaat plaatsvinden moet een land de potentiële impact op de regionale veiligheid en stabiliteit evalueren voordat zij steun verlenen. Ook moeten zij rekening houden dat, bij het eenmaal verlenen van steun aan een militie, zij dit niet terug kunnen nemen. Hiermee bestaat er kans op misbruik van geleverde middelen. Het controleren van een militie en het inbouwen van beperkingsmaatregelen is iets waar een land voorafgaand rekening mee moet houden.

Wanneer een land een langdurige samenwerking wil aangaan en een stabiel bondgenootschap wil met een militie, zullen zij zowel ideologische verbondenheid alsmede het ally-principle moeten hebben. Daarnaast mag er geen sprake zijn van informatie asymmetrie en moet er wederzijds vertrouwen zijn. In deze situatie zal er een controlemiddel vanuit het steun leverende land in de militie moeten zitten om keuzes en activiteiten te kunnen beoordelen en eventueel bijsturing te kunnen geven. Op deze wijze kan het land juridische en politieke implicaties voorkomen en zullen zij niet verrast worden door de gebeurtenissen waar de militie de verantwoordelijk voor is.

Samenvatting:

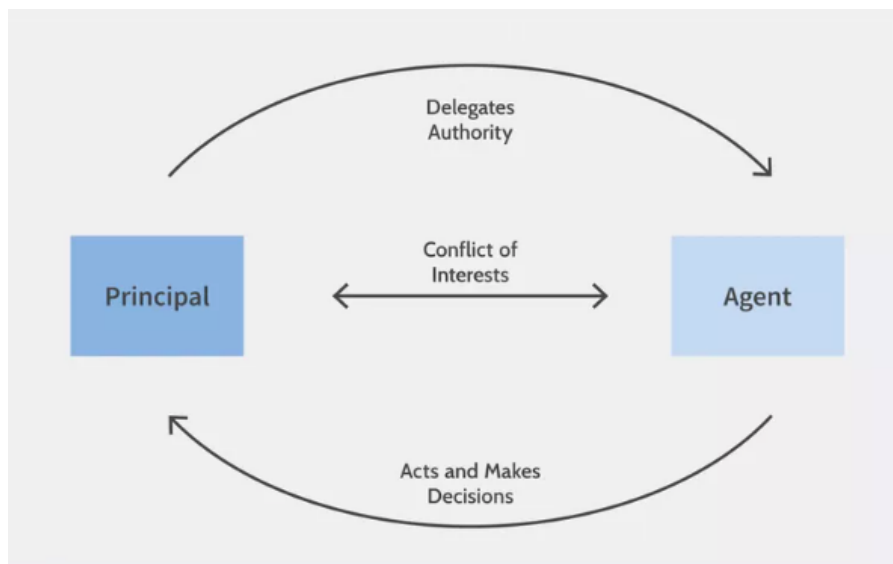
Overheden zullen de keuze moeten maken in welke mate zij verantwoordelijkheid willen dragen voor de acties van milities. Na het maken van een risicoanalyse zullen zij een bepaling over de korte en lang termijndoelen moeten maken. Wanneer zij kortstondig resultaat willen behalen kunnen zij kiezen voor een militie met een overeenkomstige doelstelling. Wanneer een overheid een langdurige samenwerking wil aangaan zullen zij moeten selecteren op een militie met ideologische overeenkomsten waar zij een gezamenlijk doel mee hebben.

Bijlagen

Bijlage 1:

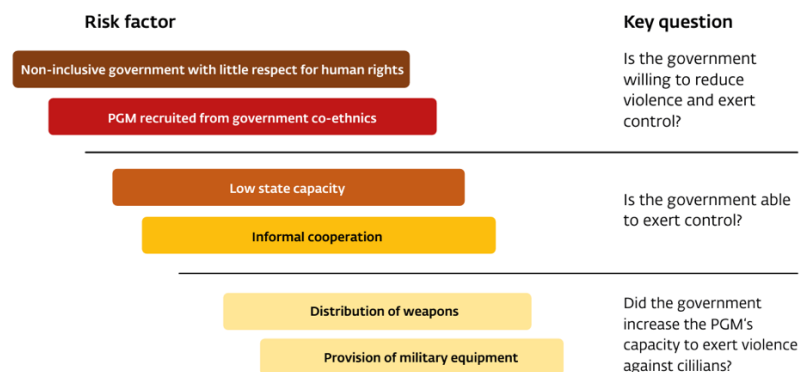
Membership characteristics	Link to government	
	Informal	Semiofficial
Ethnic/religious	Ethnoreligious militias	Formalized ethnic militias
Risk to state	High	Medium
Risk to civilians	Very high	High
Example	Interahamwe Militia (Rwanda)	Crimean Cossacks (Ukraine)
Ideological/nationalist/political	Political militias	Formalized political militias
Risk to state	High	Low
Risk to civilians	Very high	High
Example	ZANU-PF (Zimbabwe)	Pemuda Panca Marga (Indonesia)
Noncivilians, including (off-duty) police, military, mercenaries	Off-duty militias	Parallel forces
Risk to state	Low	Low
Risk to civilians	Very high	High
Example	AUC (Colombia)	Operation Vigilance (Nigeria)

Bijlage 2:

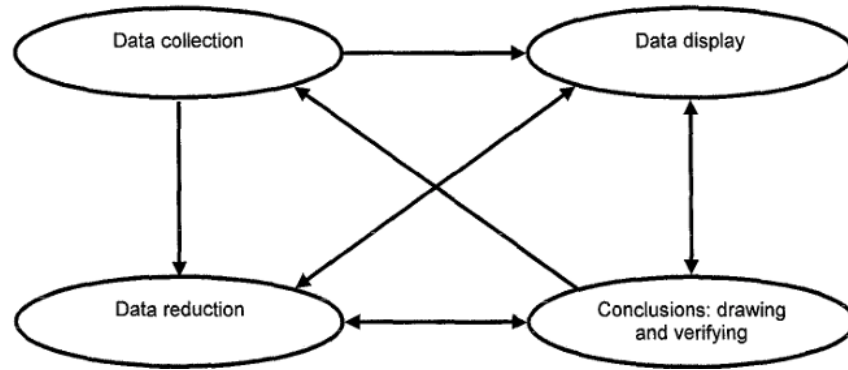

Bijlage 3:

Figure 1: Risk factors

Bijlage 4:

Bijlage 5:

Bevindingen:

Militie:	Ideologische verbondenheid	Ally-principle	Informatie asymmetrie
Taliban	Nee	Ja	Ja
FARC	Ja	Nee	Ja
Houthi's	Ja	Ja	Nee

Bijlage 6:

Tabel:

Naam:	Taliban/ Moedjahedien	FARC	Houthi's
Opgericht in:	1994	1964	Jaren '90
Omvang:	30.000 - 85.000	15.000 – 18.000	20.000 +
Steunleveranties van:	Verenigde Staten	Sovjet-Unie	Iran
Vijand:	Sovjet-Unie/ communistisch Afghaans regime	Colombiaanse regering/ invloed Verenigde Staten	Jemens regering/ Israël/ Verenigde Staten
Secundaire activiteit:	Papaversteelt, drugshandel, afpersing, ontvoering, mijnbouw	Drugshandel, afpersing, ontvoering, belastingen	Wapensmokkel, drugshandel, kaping, ontvoering
Ideologische overeenkomsten:	Nee	Ja	Ja
Ally-principle:	Ja	Nee	Ja
Informatie asymmetrie:	Ja	Ja	Nee

Referenties:

- Acemoglu, D., Robinson, J. & Santos, R., (2013). *The monopoly of violence: Evidence from Colombia*. Journal of the Economic Association 11: 5-44
- Ahram, A.I. (2008). *Proxy Warriors: The rise and fall of state-sponsored militias*.
- Aldrich, G.H., (2002). *The Taliban, Al Qaeda, and the Determination of Illegal Combatants*. American Journal of International Law. 96(4):891-898. <https://doi.org/10.2307/3070684>
- Ali, I., (2018, November 29). *U.S. touts' new evidence of Iranian weaponry in Yemen*. Reuters. <https://www.reuters.com/article/us-usa-iran-military/u-s-touts-new-evidence-of-iranian-weaponry-in-yemen-afghanistan-idUSKCN1NY1XL/>
- Aliyev, H. (2020). *Pro-Regime militias and civil War duration*. Terrorism and Political Violence 32(3): 630-650
- Allen, J.L., (2015, mei 5). *Did the KGB 'create' Latin America's liberation theology*. Crux Catholic Media. <https://cruxnow.com/church/2015/05/did-the-kgb-create-latin-americas-liberation-theology>
- Alvarez, a. (2006). *Militias and genocide*. War Crimes Genocide Against Humanity 2:1-33
- Ambrozik, C. (2019, september 11). *Not Whether, But When? Government's Use of Militias in War*. Security Studies, p870-900
https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09636412.2019.1662479?casa_token=knBaK59xYyoAAAAA%3AMizXEleQhTHJHX3Oe4N4KfpVC4_fLEOgtKHfIDMC0wt1tPFH4RREJ1kTVgfFAOFTuMSA6RSPikxy
- Amiri, R. & Jackson, A., (2021, September). *Taliban narratives on Al Qaeda in Afghanistan*. Centre of the Study of Armed Groups. p.16-18. <https://odi.org/en/publications/taliban-narratives-on-al-qaeda-in-afghanistan>
- Amo Institute of Sciences. (z.d.). *Militie - JuridischWoordenboek.nl - Dutch Law Encyclopedic Dictionary - AMO Institute of Sciences*. <https://www.juridischwoordenboek.nl/?zoek=militie>
- Anderson, T., (2019, juni). *Axis of Resistance: Towards an independent Middle East*.
https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=tcGrDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT6&dq=axis+of+resistance&ots=1_keQdEPid&sig=pgt2K7FsfUmuTGjILkktRpqBwt0#v=onepage&q&f=false
- Ansell, S. T. (1917). *Legal and Historical Aspects of the Militia*. The Yale Law Journal, 26(6), 471–480. <https://doi.org/10.2307/786428>
- Arnson, C. (2005), *The Peace Process in Colombia with the Autodefensas Unidas de Colombia – AUC*. Number 13, Woodrow Wilson Center.
- Awsat, A.A., (2023, juni 30). *Houthi's accused of turning Yemen into drug hub in illicit trade worth billions of dollars*. Arab World. <https://english.aawsat.com/arab-world/4408786-houthis-accused-turning-yemen-drug-hub-illicit-trade-worth-billions-dollars>

- Ayres, L., Kavanaugh, K. & Knafl, K., (2003, augustus). *Within-Case and Across-Case Approaches to Qualitative Data Analysis*. Researchgate – PubMed.
Ayres-WithinandBetweenCaseAnalysis.pdf
- Balduik, C., (2021, augustus 9). *Terug van nooit weggeweest: wie zijn de Taliban en wat willen ze?* Nos.nl <https://nos.nl/collectie/13870/artikel/2393273-terug-van-nooit-weggeweest-wie-zijn-de-taliban-en-wat-willen-ze>
- Balsevicus, T. & Smith, G., (2012, april 26). *Fighting the Mujahideen: Lessons from the Soviet Counter-Insurgency Experience in Afghanistan*. Canadian Military History. Vol.16: Iss.4, article 8. <http://scholars.wlu.ca/cmh/vol16/iss4/8>
- Barnes-Dacey, J., (2018, juli 1). *Russia's return to the Middle East: building sandcastles*. <https://www.jstor.org/stable/resrep21138.11>
- BBC News. (2024, januari 29). *US drone attack: Three US troops killed in drone strike on US base in Middle East*. BBC News. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-68122706>
- Bendor, J., Glazer, A. & Hammond, T., (2001, juni). *Theories of Delegation*. Annual Review of Political Science. Volume 4, P.235-269.
https://www.researchgate.net/publication/238357579_Theories_of_Delegation
- Bolte, B. (2021, maart). *The Puzzle of Militia Containment in Civil War*. International Studies Quarterly, Volume 65, Issue1, p.250-261. <https://doi.org/10.1093/isq/sqab001>
- Bolte, B., Joo, M. M., & Mukherjee, B. (2021). *Security Consolidation in the Aftermath of Civil War: Explaining the Fates of Victorious Militias*. Journal of Conflict Resolution, 65(9), 1459-1488. <https://doi.org/10.1177/0022002721995528>
- Bro-Jørgenson, K. & Buhl I. (2022, maart 15). *Sovjets gaven islamieten in Afghanistan vrije baan*. Historia.
- Bryman, A., (2016) *Social Research Method*. 5th ed. Oxford: Oxford University Press.
- Bruins-Slot, H., (2001, November 12). *De CIA en Afghanistan*. Andere tijden, NPO-VPRO.
<https://anderetijden.nl/aflevering/574/De-CIA-en-Afghanistan>
- Caforio, G., (2018, mei 20). *The Sociology of the Military and Asymmetric Warfare*. Handbook of Sociology of the Military. Pp. 497-522. https://doi.org/10.1007/978-3-319-71602-2_26
- Campbell, B.B. & Brenner, A.D. (2002). *Death Squads in Global Perspective: Murder with Deniability*. New York: Palgrave Macmillan
- Carey, S.C., Mitchell, N.J. & Lowe, W. (2012). *State, the security sector, and the monopoly of violence: A new database on pro-government militias*. Journal of Peace Research 50(2): 249-258
- Carey, S.C., Colaresi, M.P. & Mitchell, N.J., (2015), *Governments, informal links to militias, and accountability*. Journal of Conflict Resolution 59(5): p. 850-876
- Carey, S.C. & Mitchell, N.J. (2016). *Pro-Government militias, human rights abuses and the ambiguous role of foreign aid*. German Development Institute. No.4/2016
<https://www.econstor.eu/bitstream/10419/199768/1/die-bp-2016-04.pdf>

- Carter, D.B., (2012, januari 30). *A Blessing or a Curse? State Support for Terrorist Groups*. International Organization Cambridge University Press.
<https://www.cambridge.org/core/journals/international-organization/article/abs/blessing-or-a-curse-state-support-for-terrorist-groups/E0A5E7C986897FD476AB89D1D14003B6>
- Christenen, C., (2023, mei 7). *Conflict in Colombia: Fifty years of FARC and So-Called Peace*. Chicago Policy Review. <https://www.proquest.com/docview/2783823810?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true&sourcetype=Scholarly%20Journals>
- Colijn, M., (2023, december 6). *De as van het verzet*. De Groene Amsterdammer. Nr.49.
<https://www.groene.nl/artikel/de-as-van-verzet>
- Cook, T.R., (2011). *The Financial Arm Of The FARC: A Threat Finance Perspective*. Journal of Strategic Security. Number 1, Volume 4, p.19-36. <https://www.jstor.org/stable/26463173>
- Cordesman, A.H., (2006, juli 15). *Iran's Support of Hezbollah in Lebanon*. Washington, DC: Centre for Strategic and International Studies.
- Dagher, S. & Hatem, M., (2024, maart 21). *Yemen's Houthi Tell China and Russia Their Ships won't be Targeted*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-03-21/china-russia-reach-agreement-with-yemen-s-houthi-on-red-sea-ships?embedded-checkout=true>
- Defensiestaf, (2019, februari) Nederlandse Defensie Doctrine. Ministerie van Defensie.
<https://www.defensie.nl/onderwerpen/doctrines/downloads/publicaties/2019/06/19/herziene-nederlandse-defensie-doctrine-ndd-2019>
- Doane, L., (2016). *Feeding Chaos: Why Air Campaigns Didn't Defeat the FARC and Won't Defeat ISIL*. Infinity Journal, Volume 5, Issue 2, p.23-28
- Doern, G. B. (2017, September 5). Understanding and improving regulatory oversight: Canadian systems and experiences with a focus on the Treasury Board Secretariat and central oversight agency. In *Improving Regulatory Governance: Trends, Practices and the Way Forward* (pp. 59–87). <https://doi.org/https://doi.org/10.1787/9789264280366-6-en>
- Döhler, M. (2018, December 16). *Discovering the Dark Side of Power: The Principal's Moral Hazard in Political Bureaucratic Relations*. International Journal of Public Administration, 41(3), 190–202. <https://doi.org/10.1080/01900692.2016.1256893>
- Dowdle, A. J. (2007). *Civil wars, international conflicts and other determinants of paramilitary strength in sub Saharan Africa*. Small Wars Insurgencies 18:161–74
- Eck, K., (2015, maart 27). *Repression by Proxy: How Military Purges and Insurgency Impact the Delegation of Coercion*. Journal of Conflict Resolution. Volume 59 issue 5.
<https://doi.org/10.1177/0022002715576746>
- Ekenhorst, G., (2017, december 12). *FARC: Nieuwe politieke partij of een klassieke Guerrilla?* Journalistiek en Nieuwe Media, Universiteit Leiden. <https://hdl.handle.net/1887/57773>
- Eisenhardt, K.M. (1989), *Building Theories From Case Study Research*. Academy of Management. The Academy of Management Review; Vol. 14 Nr. 4 pag. 532
- El Bakkali, L., (2023, November 21). *Houthi-rebellen kapen schip op Rode Zee: "Ze hebben er alle belang bij dat bemanning niet gewond raakt*. VRTNews.

- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/11/21/schip-gekaapt-rode-zee-jemen-houthi-rebellen-gaza-oorlog-losgeld/>
- Estancona, C., Bird, L., Hinkkainen, K. & Bapat, N. (2019, januari 24). *Civilian self-defense militias in civil war*. International Interactions. Volume 45, issue 2, 2019. <https://www.tandfonline-com.ezproxy2.utwente.nl/doi/full/10.1080/03050629.2019.1554570>
- Estancona, C., & Reid, L. (2021, november 24). *Pro-government militias and civil war termination*. Conflict Management and Peace Science. Volume 39, issue 3. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/07388942211048419>
- Gallahar, C. & Fox, J. (2020, Oktober 27). *Could Anti-Government Militias become Pro-State Paramilitaries?* Political Research Associates. <https://politicalresearch.org/2020/10/27/could-anti-government-militias-become-pro-state-paramilitaries>
- Gentil-Fernandes, L., Morissen, K. & Otto, J., (2023, November 16). *Buying Survival: Why Do Leaders Hire Mercenaries?* Security Studies. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09636412.2023.2268521>
- Gerring, J., (2017, januari 11). *Qualitative Methods*. Annual Review of Political Science 20: 15-36
- Glenn, C., Nada, g., & Rowan, M., (2022, juli 7). *Who are Yemen's Houthi's?*. Wilson Center. <https://www.wilsoncenter.org/article/who-are-yemens-houthis>
- Goddard, T. (z.d.). *Plausible Deniability*. Political Dictionary. <https://politicaldictionary.com/words/plausible-deniability/>
- Goossens, K., (2022, december 19). *Van een Amerikaanse cel naar een partijcongres in bezet Oekraïne: Hoe Viktor Bout zijn verhaal gebruikt voor politiek gewin*. Business AM. <https://businessam.be/viktor-bout-politiek-rusland/>
- Hafezi, P. & Hayley, A., (2024, januari 26). *Exclusive: China presses Iran to rein in Houthi attacks in Red Sea*. Reuters. <https://www.reuters.com/world/middle-east/china-presses-iran-rein-houthi-attacks-red-sea-sources-say-2024-01-26/>
- Henry, I.D., (2020, april 1). *What Allies Want: Reconsidering Loyalty, Reliability, and Alliance Interdependence*. International Security. 44(4): 45-83. https://doi.org/10.1162/isec_a_00375
- Heylen, K., (2024, februari 4). *Amerikanen en Britten voeren opnieuw luchtaanvallen uit op Houthi-rebellen in Jemen*. VRT.be. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/02/04/amerikanen-en-britten-voeren-luchtaanvallen-uit-op-houthi-rebell/>
- Hoekstra, Q. (2019). *How Foreign State Support for Rebel Groups Affects Conflict Outcome: A Mixed Method Approach*. ProQuest. <https://www.proquest.com/openview/20e9609d98d397234ee0c4114913cef5/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>
- Hoekstra, Q., (2015). *Waarom asymmetrische conflicten zo lang voortduren*. Militaire Spectator. <https://militairespectator.nl/artikelen/waarom-asymmetrische-conflicten-zo-lang-voortduren>
- Houben, M.F.J. (2018). *Van militie naar maffia*. Militaire Spectator: Tegengewicht, Jaargang 187 nummer 5, p292-293.

- Huggins, M.K. (1991). *Vigilantism and the State in Modern Latin America: Essay on Extralegal Violence*. New York: Praeger
- Hulzen, van D. (2022, maart 29). *Waarom Rusland (net als Amerika) huurlingen inzet in oorlogsgebieden*. NOS.
- Jacobsen, J., (1994). *When the Soviet Union Entered World Politics*. University of California Press
- Jensen, M., en W. Meckling, (1976), *Theory of the firm – Managerial behavior, agency costs and ownership structure*, in: Journal of Financial Economics, vol. 3.
- Jentzsch, C., Kalyvas, S. & Schubiger, L. (2015) *Militias in Civil Wars*. Journal of Conflict Resolution 59 (5): 755-769
- Jochems, M., & Joosten, R. (2005). *De gevalsstudie, Nijmegen (Radboud University – Institute for Computing and Information Sciences)*.
[http://www.cs.ru.nl/~tomh/onderwijs/om2%20\(2005\)/om2_files/syllabus/gevalsstudie.pdf](http://www.cs.ru.nl/~tomh/onderwijs/om2%20(2005)/om2_files/syllabus/gevalsstudie.pdf)
- Karanxha, V., (2024). *Ideological Warfare: Interpreting Leftwing Insurgencies in Colombia*. The Saber and Scroll Journal.
- Kendall, E., (2024, maart 15). *Who are the Houthi's and why are they attacking ships?* BBC.com
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67614911>
- Khan, A., & Zhaoying, H. (2020, maart 29). *Iran-Hezbollah Alliance Reconsidered: What Contributes to the Survival of State-Proxy Alliance?* Journal of Asian Security and International Affairs, 7(1), 101-123. <https://doi.org/10.1177/2347797020906654>
- Koenis, C., (2023, November 21). *Steun aan Hamans en Wapens uit Iran: dit zijn de Houthi-rebellen*. RTL.nieuws. <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5419862/wat-houthi-rebellen-hamas-iran-israel-vs>
- Koren, O. (2017) *Means to an end: Pro-government militias as a predictive indicator of strategic mass killing*. Conflict Management and Peace Management 34(5): 461-484
- Kwartan, L., (2015, april 7). *Wie zijn de Houthi-rebellen en wat willen ze precies?* EW Magazine.
<https://www.ewmagazine.nl/buitenland/article/2015/04/wie-zijn-de-houthi-rebellen-en-wat-willen-ze-precies-1742477W/>
- Leenders, R. & Giustozzi, A. (2020, november 20). *Foreign sponsorship of pro-governemnt miiltias fighting Syria's insurgencuy: Whither proxy wars?*
https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13629395.2020.1839235?casa_token=K43J8epxUwwA_AAAA%3AZc5tFHOBj3wezLSp_SobNEXwIBPIU029s-4AkhxrgR08H8V-Jg2CF3ZlcNDS7O5R0nUx8N-HmpC-BoU
- Lindgreen, A., (2001). *A framework for studying relationship marketing dyads*. Qualitative Market Research, Vol.4 Nr. 2 pag. 75-87
- Magnus, R.H., (1997, februari). *Afghanistan in 1996: the year of the Taliban*. Asian Survey. Vol. 37, no.2. <https://www.jstor.org/stable/2645476>
- Malashenko, A., (1998). *Turning away from Russia: new directions for Central Asia*. Commonwealth and Independence in Post-Soviet Eurasia.

- Maizland, L., (2021). *The Taliban in Afghanistan*. Council on Foreign Relations.
<https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan>
- Mason, T.D &, Krane, D.A. (1989). *The political economy of death squads: towards a theory of the impact of state-sanctioned terror*. Int. Stud. Q. 33:175-98
- Mazzei, J. (2009). *Death Squads or Self-Defense Forces? How Paramilitary Groups Emerge and Challenge Democracy in Latin America*. Chapel Hill: Univ. North Carolina Press
- Medina, N.D. & Özmen, Y.P., (2020, september 8). *Conflict and Violence in Colombia: The Breaking Points in the Peace Process with the FARC*. Turkish Journal of Public Administration.
- Meredith, M., (2003). *Mujahideen in the Sovjet-Afghan War*. NewYork Public Affairs, 2003.
- Mertens, F., (2023, April 20). *Wat zijn paramilitaire groeperingen?* The Hague Centre for Strategic Studies.
- Miles, M. B., Huberman, M. A. & Saldaña, J., 2014. *Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook*. 3rd ed. London: SAGE Publications.
- Ministerie van Defensie. (2023, 6 januari). *Commandant der Zeemacht Caribisch gebied*. Koninklijke Marine | Defensie.nl.
- Mitchell, N.J., Carey, S.C. & Butler, C.K. (2014). *The impact of pro-government militias on human rights violations*. International Interactions 40:812-836
- NOS.nl, (2023, december 17). *Houthi's schieten op schepen Rode Zee: wie zijn ze en waarom doen ze dit?*. <https://nos.nl/artikel/2501857-houthi-s-schieten-op-schepen-rode-zee-wie-zijn-ze-en-waarom-doen-ze-dit>
- NOS.nl, (2024, januari 16). *VS onderschept Iraanse wapens op weg naar Jemen: wat valt daarvan af te leiden?*. NOS.nl. <https://nos.nl/artikel/2505163-vs-onderschept-iraanse-wapens-op-weg-naar-jemen-wat-valt-daarvan-af-te-leiden>
- NCTV, (2018, augustus 15). *Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia (FARC)*. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. Ministerie van Justitie en Veiligheid.
- NCTV, (2018, oktober 24). *Taliban*. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid. Ministerie van Justitie en Veiligheid.
- NTA, (2022, februari). *De Taliban, Ideologie en Aantrekkingskracht*. Nuance door Training & Advies. <https://ntadvies.nl/media/1067/de-taliban-ideologie-en-aantrekkingskracht>
- Okumu, F.W. & Ikelegbe, A. (2010). *Introduction: towards conceptualization and understanding of the threats of armed non-state groups to human security and the stage in Africa*. In Militia, Rebels and Islamist Militants. Human Insecurity and State Crisis in Africa, pp.1-44.
- Oosterwaal, A. & Torenvlied, R. (2012, april). *Policy Divergence in Implementation: How Conflict among Decisive Legislators Reinforces the Effect of Agency Preferences*. Journal of Public Administration Research and Theory, Volume 22, Issue 2, p.195-217.
<https://academic.oup.com/jpart/article/22/2/195/912272?login=true#15785968>

- Pankhurst, D. (2022, mei 31). "When militias go 'rogue': explaining anti-government extremism in so-called 'pro-nation-state' militias in the United States and Ukraine". *Dynamics of Asymmetric Conflicts*. P206-233. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17467586.2023.2219703>
- Paul, C., Clarke, C.P., & Grill, B. (2010). *Victory has a thousand fathers: Detailed counterinsurgency case studies*. RAND.
- Phelps, M.D., (2018, maart). *The impact of pro-government militias on state and human security: A comparative analysis of the Afghan local police and the Janjaweed*. Naval Postgraduate School. <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/AD1052800>
- Powelson, M., (2003). *US Support for Anti-Sovjet and Anti-Russia Guirilla Movements and the Undermining of Democracy*. *Demokratizatsiya-Washington*. 11(2), 297-304.
- Raleigh, C. & Kishi, R. (2018, januari 8). *Hired Guns: Using Pro-Government Militias for Political Competition*. *Terrorism and Political Violence*. P. 582-603. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09546553.2017.1388793>
- Renfro, Z., (2015, oktober 23). *The War in Afghanistan and the Fight for Greater Freedom*. Researchgate. <https://www.researchgate.net/publication/283291324>
- Robinson, K., (2024, maart 1). *Iran's Support of the Houthis: What to Know*. Council on Foreign Relations. <https://www.cfr.org/in-brief/irans-support-houthis-what-know>
- Ritchie, J. W. K., Lewis, J., Nicholls, C. M., & Ormston, R. (2003). Qualitative research practice: a guide for social science students and researchers. *Choice Reviews Online*, 41(03), 41–1319. <https://doi.org/10.5860/choice.41-1319>
- Rubin, M., (2002, maart). *Who is Responsible for the Taliban?* *Middle East Review of International Affairs*, 6(1) p. 1-16.
- Sageman, M., (2004). *Understanding Terror Networks*. University of Pennsylvania Press Philadelphia. p.66.
- Salehyan, I., Gleditsch, K. S., & Cunningham, D. E. (2011). Explaining External Support for Insurgent Groups. *International Organization*, 65(4), 709–744. <http://www.jstor.org/stable/23016231>
- Schneckener, u. (2006). Fragile statehood, armed non-state actors and security governance. In *Private Actors and Security Governance*, ed. A. Bryden, M. Caparini, pp. 23-40. Berlin Lit Verlag
- Schubiger, L.I. (2021). *State violence and wartime civilian agency: Evidence from Peru*. *The Journal of Politics*, 83(4), 1383-1398
- Seawright, J. & Gerring, J. (2009) *Case selection techniques in case study research*. *Political Research Quarterly*, 61(2), 294 – 308. <https://doi.org/10.1177/1065912907313077>
- Sijs, van der, N., (2001) *De ouderdom en herkomsten van onze woorden en betekenissen*. Digitale Bibliotheek voor Nederlandse letteren.
- Staniland, P. (2015), *Regulating militias governments, militias, and civilian targeting in civil War*. *Journal of conflict resolution* 59(5): 770-793

- Stanton, A.J. (2015, april 14) *Regulating Militias: Government, Militias, and Civilian Targeting in Civil War*. Journal of Conflict Resolutions. V.59, issue.5
sm1bYf2BZdSpPXzpuwR8sEvztHsgb83zK3CuvOgZQcQQs
- Steinberg, G., (2021). *The “axis of resistance”*: Iran’s expansion in the Middle East is hitting a wall. German Institute for International and Security Affairs. <https://doi.org/10.18449/2021RP06>
- Steinert, C.V., Steinert, J.L. & Carey, S.C., (2018) *Spoilers of peace: Pro-government militias as risk factors for conflict recurrence*. Journal of Peace Research 56(2): 249-263
- Sütçü, E., (2024, januari 12). *Wie zijn de Houthis?* Historia. <https://historianet.nl/maatschappij/wie-zijn-de-houthis>
- Terril, W.A., (2014). *Iranian involvement in Yemen*. Foreign Policy Research Institute. <https://doi.org/10.1016/j.orbis.2014.05.008>
- Théliol, M., (2023, maart 30). *De oorlog in Afghanistan: De oppositie van de USSR en de Mujahedin, 1979-1989*. 50-minutes.com.
- Thomson, A. & Pankhurst, D. (2022). *From Control to Conflict: A Spectrum and Framework for Understanding Government-Militia Relationships*. Studies in Conflict & Terrorism.
- Thomas, C., (2021, november 2). *Taliban Government in Afghanistan: Background and Issues for Congress*. Congressional Research Service. p.1-7.
<https://crsreports.congress.gov/product/details?prodcode=R46955>
- Tomassen, T., (2023, juni 27). *De Wagner Group en nog vijf machtige huurlingenlegers*. Kijk. <https://www.kijkmagazine.nl/mens/de-wagner-group-en-nog-vijf-machtige-huurlingenlegers/>
- Tomassen, T. (2023, april 20). *Wat zijn paramilitaire groepen, zoals die in Sudan?* Kijk. Magazine <https://www.kijkmagazine.nl/mens/paramilitaire-groepen-sudan/>
- Tubbing, L. (2018). *Casestudie onderzoek: Voor- en nadelen, ontwerp en proces*. <https://deafstudeerconsultant.nl/afstudeertips/onderzoeksmethoden/casestudie-onderzoek/>
- Tuffaha, D.O., (2021, April 6). *The Consequence of the U.S. Intervention in Afghanistan*. Lebanese American University. <http://hdl.handle.net/10725/12795>
- Tsang, E. W. K. (2014). Generalizing from Research Findings: The Merits of Case Studies. International Journal of Management Reviews, 16, 369383. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12024>
- Tskhomelidze, E., (2014). *FARC-importance of Criminal activities and Left-wing ideology*. Institute of International Relations, University of Warsaw.
- U.S. Department of Justice. (2011, November 2). *International Arm Dealer Viktor Bout Convicted in New York of Terrorism Crimes*. Office of Public Affairs. Press release number: 11-1442.
- U.S. Department of State (2020). *Country Report on Terrorism 2021: Colombia*. Bureau of Counterterrorism. <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2021/colombia/>
- Vandepitte, M., (2024, januari 12). *Hoe gevaarlijk zijn de Houthis?* <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2024/01/12/hoe-gevaarlijk-zijn-de-houthis/>
- Van den Elshout, T., (2024, januari 12). *VS door aanval op Houthis betrokken bij gewapend conflict: ‘Precies wat Iran wil’*. RTLNieuws.

- <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5429130/bombardementen-jemen-iran-slecht-voor-imago-vs>
- Van den Wollenberg, (2014). *Lokale gewelddadige niet-statelijke actoren*. Militaire Spectator. Jaargang 183, nummer 10, 2014.
- Van der Ploeg, M., (2011). *De Geneefse conventie en de oorlog in Afghanistan*. Internationale betrekkingen in historisch perspectief. <https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/6785/GeneefseconventiesAfghanistan.pdf?sequence=1>
- Van Dijk, M. G. J. C. (2004). *Inzicht in Toezicht: Sturing en Controle van de gemeente Rotterdam op 55 deelneming*. Master Scriptie: Erasmus Universiteit Rotterdam
- Van Raaij, B., (2023, april 5). *Rapport legt schuld chaotische exit Afghanistan neer bij Trump*. De Volkskrant. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/rapport-legt-schuld-chaotische-exit-uit-afghanistan-bij-trump~b0e2d626/>
- Verstraete, J., De Greef, J. & Cardoen, S., (2021, augustus 16). *Afghanistan helemaal in handen van Taliban, gevluchte president Ashraf Ghani: "Ze hebben gewonnen"*. VRTNews. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/08/15/taliban-nemen-jalalabad-in/>
- Waterman, R. W., & Meier, K. J. (1998). *Principal-agent models: An expansion?* Journal of Public Administration Research and Theory, 8(2), 173–202. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.jpart.a024377>
- Wennmann, A. (2007). *The Political Economy of Conflict Financing: A Comprehensive Approach Beyond Natural Resources*. Global Governance 13, p427-444
- Wessels, G., Leede, de S. & Bakker, E., (2015, juni 15). *Communisme en Strategie van de Afghaanse Taliban*. Centrum voor Terrorisme en Contraterrorisme, Faculteit Campus Den Haag. <https://www.researchgate.net/publication/281716492>
- Wilkens, X., (2010). *De FARC, een toekomstvisie voor de komende vier jaar*. Universiteit Utrecht & Defensie Inlichtingen en Veiligheidsinstituut. p.39-45
- Wilshusen, F. (2022). *Today's solution, tomorrow's problem? An analysis of West African practices in the use of progovernment militias*. Bonn: Bonn International Centre for Conflict Studies (BICC). <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-85821-1>
- Xiaodon, L., (2011, December). *Arms Trader Viktor Bout Convicted*. Arms Control Today: Washington. Volume 41, issue 10, p.35-36.
- Yoroms, G. J. (2005). Militias as a social phenomenon: towards a theoretical construction. In *Civil Militias: Africa's Intractable Security Menace?* ed. DJ Francis, pp.31–50. Aldershot, UK
- Yin, R., (2016). *Qualitative Research from Start to Finish*. The Guilford Press.
- Zifan, A., (2014). *De Burgeroorlog in Jemen – een Verscheurd Gebied*. IsGeschiedenis. <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/de-burgeroorlog-in-jemen-een-verscheurd-gebied>
- Zimmerman, K., (2022, maart). *Yemen's Houthis and the Expansion of Iran's Axis of Resistance*. American Enterprise Institute.